1/2020

ĽUBEĽSKÉ NOVINY

1. polrok 2020

V nedeľu 19. januára 2020 sme slávnostne odovzdali do užívania kompletne zrekonštruované priestory kultúrneho domu a obecného úradu.

pokračovanie na str. 9

MILÍ ČITATELIA ĽUBEĽSKÝCH NOVÍN,

hoci sa čas v uplynulom polroku vplyvom situácie s COVID-19 trochu spomalil a obmedzil mnohé naše aktivity, aj tak sme pre vás pripravili, veríme, že zaujímavé čítanie o dianí v našej obci. V rubrike „Stalo sa" sa dočítate o rôznych podujatiach, ktoré sa konali. Snáď najvýznamnejším z nich bolo otvorenie Kultúrneho domu a obecného úradu po rekonštrukcii, ktoré bolo spojené aj s udelením cien obce.

Začiatkom roka sme tiež dali do užívania nový obecný bytový dom s kapacitou 13 bytov – štyri jednoizbové, tri dvojizbové a šesť trojizbových. Obecný bytový dom bol riadne skolaudovaný, hoci každá novostavba potrebuje, ako sa vraví, vyžiť, aj tu sa objavilo pár problémov, ktoré ale zhotoviteľ stavby postupne odstránil. Komisia pre rozvoj bývania stanovila kritériá výberu a nás teší, že drvivá väčšina obyvateľov sú práve občania našej obce. Chápeme, že vždy je niekto nespokojný, ale nedá sa vyhovieť všetkým. Snažili sme sa byť maximálne objektívni a transparentní. A keďže máme ešte niekoľko žiadostí o byt aj od našich občanov, plánujeme v danej lokalite s výstavbou pokračovať. Vnímam aj časť nespokojných občanov, že prečo práve v tej lokalite prebieha rozvoj bývania formou výstavby nájomných bytov, ale nemáme na výber a ide o okrajovú časť obce, kde nebol problém s dostupným pozemkom a majetkoprávnym stavom.

Čo ma naopak neteší a musím na vás, milí spoluobčania, apelovať, je neporiadok okolo kontajnerov na separovaný odpad. Chápem, že počas koronakrízy väčšina z nás bola doma, robila si poriadky v domácnostiach, ale to neznamená, že doslova si v obci pri zberných miestach urobíme „Luník IX". PROSÍM a ŽIADAM Vás, nevhadzujte do nádob separovaného zberu, čo tam nepatrí.

Áno, nemôžeme za to všade my, a dochádza aj k navozeniu odpadu nie občanmi našej obce. A preto budeme dôrazne sledovať kamerový systém a pokiaľ zistíme, že k takémuto konaniu našimi obyvateľmi alebo niekým iným dôjde, budeme to riešiť cez Políciu SR, ktorej poskytneme aj kamerový záznam. Veď čím menej a nedôsledne budeme separovať odpad, tým viac nám budú účtované poplatky za vývoz odpadu. Určite ste zachytili v médiách, že Slovensko čaká náročné obdobie, čo sa týka zberu a spracovania odpadu. Aj preto sme každú domácnosť oslovili s anonymným dotazníkom, kde bola aj otázka ohľadom iného spôsobu separovania v našej obci. Dotazník bude vyhodnotený a o výsledkoch vás budeme informovať v ďalšom vydaní Ľubeľských novín.

A ako žila naša obec počas neľahkých obmedzení súvisiacich s koronavírusom? Ľubeľa opäť ukázala, že keď treba, vieme sa zomknúť a byť k sebe spolupatriční a nápomocní. Či už náš Miestny spolok Slovenského Červeného kríža, dobrovoľní hasiči alebo aj lekári a pracovníci prvého kontaktu v prevádzkach v obci sú toho príkladom. Patrí vám veľké a srdečné ďakujem a aj ďalším ochotným rukám,

ktoré pre nás šili bez nároku na odmenu ochranné rúška.

Spoločne s poslancami sme na zasadnutí obecného zastupiteľstva naplánovali, čo by bolo vhodné investične podporiť v tomto roku. Vzhľadom na situáciu s koronavírusom, ktorý zapríčinil aj čiastočný ekonomický prepad vo verejných financiách, vplyvom čoho aj samospráva dostáva menej peňazí od štátu, čaká nás náročný rok. Plánov, čo v našej Ľubeli treba, máme veľa, ale všetko je to o financiách. Napriek tomu máme záujem pokračovať v rozbehnutých akciách a okrem nutných opráv miestnych komunikácií chceme začať s prvou etapou vybudovania nového detského ihriska v parku za zdravotným strediskom. V súčasnosti prebieha spracovanie pasportizácie miestnych komunikácií, po ktorej sa chceme zamerať na problematiku parkovania vozidiel, dopravnej situácie a značenia v obci. Tiež to bude pre nás podklad pre plánovanie komplexnejšej obnovy našich ciest, čo však súvisí s možným vybudovaním kanalizácie. To je pre nás priorita do ďalšieho obdobia v rámci projektu „Odkanalizovanie obcí Ľubeľa a Lipt. Kľačany“ a chceme sa stihnúť zapojiť do získania financií z eurofondov v programovacom období 2021-2027. V tomto je pred nami veľmi veľa mravenčej, právnej a administratívnej práce, ale určite v tomto nepoľavíme.

Milí spoluobčania, verím však, že po útlme spoločenských podujatí, ktoré zapríčinila pandémia COVID-19, sa opäť v blízkej dobe stretneme a zasa to v našej obci bude naplno žiť. K tomu Vám želám hlavne veľa zdravia.

S úctou

Ing. Erik Gemzický, PhD.
starosta obce

VÝSLEDKY PARLAMENTNÝCH VOLIEB 2020 V OBCI

Okrsková volebná komisia zistila tieto výsledky:	
Počet voličov zapisaných v zozname voličov	852
Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní	690
Počet voličov, ktorí odovzdali obálku podľa § 24 [1)]	680
Počet voličov, ktorí zaslali n ávratnú obálku z cudziny	10
Počet platných odovzdaných hlasov	681

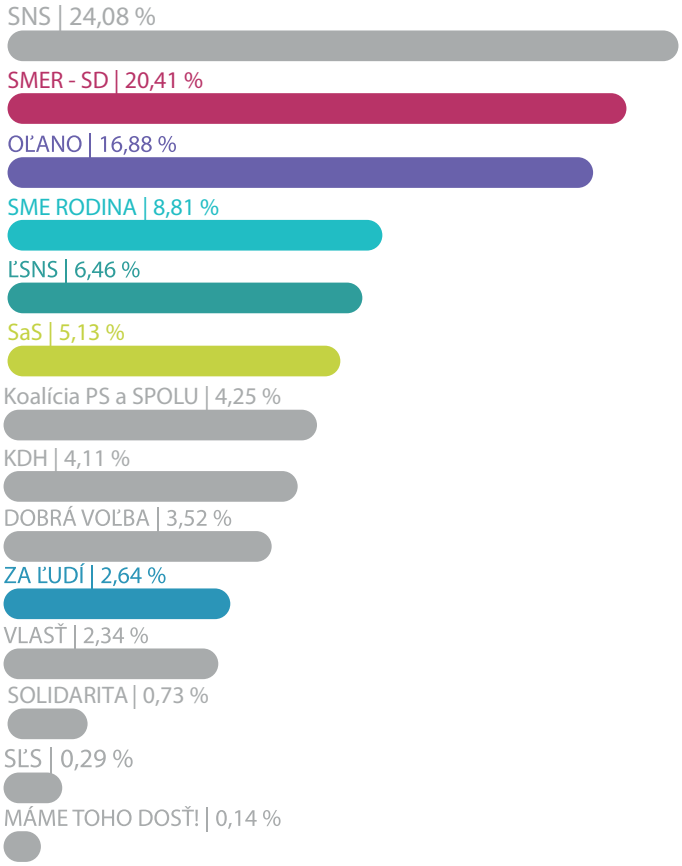

Milí priatelia, ĎAKUJEM!

Vo februári sa konali parlamentné voľby a chcem Vám úprimne poďakovať za hlasy pre Slovenskú národnú stranu a aj mne za krúžky, ktorých bolo bezmála tisíc. Ďakujem tiež za všetky povzbudivé telefonáty, SMS správy a správy na sociálnych sieťach. Zvlášť sa chcem poďakovať vám, milí spoluobčania. Veľmi si vážim vašu podporu a beriem to ako motiváciu k ďalšej práci v prospech našej obce a regiónu Liptov. Hoci sa SNS nedostala do parlamentu, som rád, že v mojej rodnej obci sme nezabudli, že najstaršia strana Slovákov vždy pomohla Ľubeli v jej rozvoji (Tribúna na ihrisku, Dom smútku, Základná škola, Kultúrny dom, atď.) Vážim si to o to viac, že SNS to v predchádzajúcej vláde nemala ľahké.

Ale ideme ďalej, SNS je tu od roku 1871 a prešla mnohými udalosťami a aj krízami. Novej vláde, ktorá vznikla, prajem, aby na prvom mieste pre ňu boli záujmy Slovenska a blaho Slovákov. Som rád, že za náš okres je poslancom NR SR primátor Lipt. Mikuláša a môj kolega z krajského parlamentu Ján Blcháč, ktorému aj touto cestou blahoželám k zvoleniu. Verím, že rozvoj Slovenska a jeho regiónov bude pokračovať. To budem pozorne sledovať s dôrazom na Žilinský kraj a náš liptovský región.

Váš Erik Gemzický

ČO PRINIESOL A VZAL KORONAVÍRUS COVID-19

V čase písania tohto článku nielen na Slovensku, ale dá sa povedať, že vo svete sa postupne znižujú počty infikovaných a zomretých v dôsledku pandémie, ktorá zmenila svet. Jej trvanie v globálnom meradle presiahlo niečo viac ako pol roka, ak trvaním myslíme stav, kedy vlády postihnutých krajín museli prijímať zásadné protiepidemiologické opatrenia, vrátane obmedzení niektorých osobných slobôd a práv. Napriek špekuláciám niektorých jednotlivcov či bulvárnej tlače, ktorým bola pandémia počas jej trvania viac zdrojom senzácií ako seriózneho informovania verejnosti, verme, že ďalšie vlny tohto ochorenia nasledovať nebudú.

Pre väčšinu z nás je už únavné pozerať či počúvať rôzne relácie alebo čítať články analyzujúce dopady pandémie na ľudstvo ako celok a sprostredkovane na jednotlivé štáty. Nie všetky tieto analýzy majú pre nás dostatočnú a našim očakávaniam adekvátnu výpovednú hodnotu. Autori týchto analýz hodnotia dopady pandémie v intenciách kultúrnych zvláštnosti, sociálneho prostredia a vzťahov, systému riadenia štátu a zdravotníctva a iných špecifických zvláštnosti podľa prostredia, v ktorom sami žijú.

To je dôvodom, prečo nás takéto analýzy a hodnotenia často rozčúlia alebo naopak sa nad nimi len pousmejeme. V tomto zmysle si treba uvedomiť, že rovnaké opatrenie v rámci prevencie proti šíreniu koronavírusu nebolo v jednotlivých štátoch Európskej únie aj rovnako prijaté ich občanmi. Rozdiely v mentalite či schopnosti podriaďovať sa rozhodnutiam centrálnych orgánov sa prejavili napríklad pri akceptácii a masovom nosení ochranných rúšok, respirátorov a podobne. Príkladom je takmer okamžité a úplné rešpektovanie nosenia týchto prostriedkov na verejnosti na Slovensku a relatívne problémové a pomalé akceptovanie prostriedkov na ochranu dýchacích ciest napr. v Nemecku či Španielsku. Kým obyvatelia niektorých štátov veľmi citlivo reagovali na obmedzenie rôznych voľnočasových aktivít a zábavy vo všeobecnosti, našinec senzibilne reagoval napr. na nutnosť obmedzenia sociálnych kontaktov v rámci príbuzenských vzťahov.

Aby sme predišli prístupu, ktorý nezohľadňuje rozdielne reakcie populácie jednotlivých štátov, národov a národností na krízové situácie spojené s touto pandémiou, pokúsime sa limitovať naše závery o jej dopadoch len na Slovenskú republiku.

Jediné, čo sa ale rovnako dotklo všetkých, ktorých domovom je planéta Zem, aj keď možno s rozdielnou intenzitou, bola a je strata sebavedomia ľudstva ako celku. Koronavírus nám všetkým vzal to už takmer neochvejné presvedčenie o človeku ako tvorovi, ktorý v plnom rozsahu a pod úplnou kontrolou riadi nielen svoj vývoj, ale svojim želaniam a potrebám bez výnimky podriaďuje aj všetky prírodné zákony a procesy.

Toto kruté, ale nanajvýš potrebné vytriezvenie z našej všemocnosti je možno povestnou karmou, ktorá nás dobehla ako dôsledok nezodpovedného až bohorovného prístupu k pôde, vode, ovzdušiu a iným vzácnym zdrojom. Či je to však dostatočná a trvalá výstraha vyššej moci či prírody o tom, že v prípade nutnosti dokáže človeka kedykoľvek ako deštruktívny element tejto planéty aj pomocou podobnej pandémie oslabiť alebo úplne zničiť, je skôr otázkou ako presvedčením.

To isté možno konštatovať aj na národnej úrovni vo vzťahu k hodnotám, ktorých rebríčkom pandémia poriadne zatriasla. Priečky našich hodnôt sa zo dňa na deň premiestnili na opačný koniec rebríka. Otázne je len, či natrvalo a či sme pochopili ich symboliku. Ak ešte v januári roka 2020 pre mnohých z nás bolo zásadným rozhodnutím napríklad, kde, akú a v akej cene umiestniť na svojom tele nejakú kerku (tetovanie), vo februári po prvých úmrtiach v Taliansku bolo všetko inak. Prioritou, a tým aj hodnotou číslo jeden sa stalo všetko, čo ešte pred niekoľkými dňami ležalo v skladoch lekární takmer bez povšimnutia. Rúška a dezinfekcia v hodnote niekoľkých centov odrazu rozhodovali o bytí a nebytí a vzhľadom k ich nedostatku boli cennosťou nad všetky ostatné. Nie paláce, drahé autá, značkové oblečenie či obuv, ale do určitého času tá všetkými zaznávaná soľ zo všetkým známej rozprávky len zmenila svoju rozprávkovú podobu. A opäť analógia s rozprávkou, ale so zásadným vplyvom na realitu. Rúška, rukavice, dezinfekciu, to všetko nie pre seba, ale ochranu a záchranu našich najbližších – rodičov, detí či súrodencov.

Vieme už a určili sme si, čo hodnotovo nahradí túto pandemickú soľ v hierarchii našich hodnôt po ústupe ochorenia alebo sa vrátime ku konzumu a tradičným majetkovým hodnotám?!

Pandémia tiež poprela alebo minimálne do základov otriasla niektorými ekonomickými teóriami. Tou, ktorá sa dotýka okrem iných krajín aj Slovenska, bola napr. hospodárska prax založená na zdanlivo ekonomicky zdôvodniteľnom trhovom princípe presťahovať výrobu spotrebných statkov tam, kde je to nákladovo najefektívnejšie.

Tým sme vďaka pandémii zároveň dostali dar po-

znania, že čo je nákladovo najvýhodnejšie, nemusí byť zo strategického hľadiska najrozumnejším a zďaleka nie bezpečným riešením. Aké môže mať následky, keď je štát závislý na dovoze aj takých zdanlivo triviálnych komodít ako sú jednorazové ochranné rúška, sme sa presvedčili aj na Slovensku.

Spolu s nedostatkom kapacít napr. pre karanténne ubytovanie repatriantov či iných osôb, ktoré je nutné v týchto prípadoch izolovať, je to dôkazom, že popri medzinárodnom krízovom manažmente by sme mali väčšiu pozornosť venovať aj príprave opatrení v prospech národného krízového manažmentu. Že to s ním nie je všetko úplne v poriadku, nás presvedčili aj také problémy, ako je v krízových plánoch nedostatočné, neúplné určenie subjektov hospodárskej mobilizácie. Preto bolo až dodatočne potrebné zaradiť medzi takéto subjekty napríklad textilné galantérie, rôznych subdodávateľov potravinárskeho priemyslu a iné subjekty, aby si niektoré tovary dennej potreby a spotrebného charakteru pri ich nedostatočnej ponuke dokázali z predmetného sortimentu občania pripraviť doma.

Koronavírus predčasne vzal aj u nás život viacerých spoluobčanov, čím nám dal poznanie, že akákoľvek nedôslednosť pri dodržiavaní nariadených opatrení má fatálne následky. Tak nás veľmi drasticky učil a učí zodpovednosti v správaní a konaní.

Vládami aj parlamentmi, vrátane tých slovenských, prijímané preventívne opatrenia proti šíreniu tejto globálnej hrozby nám dali možnosť vyskúšať si život v úzkom rodinnom kruhu, len s minimálnou možnosťou sociálnej interakcie. Niekoľko týždňov takéhoto ponorkového prostredia nás nielen ochránilo a znížilo dopady možnej infekcie vírusom. Bol to aj test súdržnosti, partnerských vzťahov či generačnej tolerancie medzi jednotlivými rodinnými príslušníkmi. Potvrdenie pevnosti a perspektívy vzájomných vzťahov alebo naopak, ukončenie toho, čo už dávno bolo očakávané, len sme sa to báli vysloviť alebo vykonať. Koronavírus – filter, ktorý v sociálnych vzťahoch oddelil plevy od zrna.

Koronavírus bezohľadne siahol do našich peňaženiek, keď veľká časť zamestnancov zostala na nútenom a nariadenom pracovnom voľne, len s časťou obvyklej mzdy. Zároveň však uzatvoril predajne s výnimkou obchodov poskytujúcich predaj základných potravín, čím sme zásadne zredukovali aj naše výdavky. Preto, až na výnimky, sme prepad životnej úrovne nevnímali až tak kriticky, a to aj z dôvodu, že zdravie v hodnotovom rebríčku aspoň na čas dostalo prednosť pred spotrebou.

Bez rozdielu, či sme obyvateľmi malej slovenskej obce alebo veľkých miest, na pandémiu koronavírusu v roku 2020 nebudeme spomínať ako na krízu, ktorá nám ubrala zo zásob v komore a o jednu dierku pritiahla opasok konzumu.

Pre väčšinu z nás je a zostane koronavírus spojený s obavou, či, kedy, v akej podobe a s akou intenzitou sa môže v budúcnosti prejaviť a ako mu dokážeme vzdorovať pri menej šťastnej konštelácii hviezd, aká sprevádzala jeho prvotný výskyt na Slovensku na začiatku tohto roka.

Nám všetkým pandémia symbolicky pohrozila zdvihnutým ukazovákom. Ako náročný učiteľ žiakom, ktorí si nenapísali domácu úlohu, pripomenula, že sme len súčasťou života na tejto planéte. Nie sme jeho jedinými nositeľmi napriek svojej veľkosti a inteligencii, ani tými, ktorí definitívne rozhodujú o bytí a nebytí iných tvorov a foriem života na zemi. Status pána tvorstva, ktorý sme si v predchádzajúcich desaťročiach udelili, sa ukázal samoľúbym a predčasným gestom egocentrizmu ľudskej bytosti. Mali by sme si uvedomiť, že zánik niektorých živočíšnych druhov, ktorý sme v minulosti spôsobili, môže kedykoľvek postihnúť aj nás. Okom neviditeľný protivník nás za niekoľko týždňov presvedčil o tom, že nie na všetko sme pripravení a nie všetko je nám dovolené. Boli sme postavení do kúta, kde rovnako ako neposlušný žiak v minulosti, by sme mali rozmýšľať, ako zmeniť svoje správanie a konanie, aby sme sa stali súčasťou harmonického celku. Môžeme žiť a prežiť len vtedy, ak pochopíme, že môžeme nielen využívať všetko vôkol seba, ale v rovnakej miere aj rešpektovať a mať pokoru pred niečím, na čo sme napriek všetkým vymoženostiam stále nedorástli.

-sm-

ŠTATISTICKÉ ÚDAJE ZA ROK 2020

Rok 2020 v číslach:

- **Počet obyvateľov k 31.12.2018: 1171**
- **Narodení: 18**
- **Prisťahovaní: 42**
- **Odsťahovaní: 17**
- **Úmrtie: 12**
- **Počet obyvateľov k 31.12.2019: 1202**

TROJNÁSOBNÝ VIANOČNÝ DARČEK VĎAKA NAŠIM DIVADELNÍKOM

Obyvatelia Ľubele dostávajú každoročne vianočný darček aj v podobe divadelného predstavenia. Tohtoročný 25. december spríjemnili divadelní ochotníci nielen domácim, ale aj cezpoľným divákom, komédiou „Plné vrecká peňazí“.

Sála kultúrneho domu, ktorá prešla rozsiahlou rekonštrukciou, vo svojej vynovenej kráse predstavovala druhý vianočný darček pre všetkých prítomných. Príjemné priestory v kombinácii so skvelými hereckými výkonmi vytvárali tie najlepšie podmienky na to, aby si každý mohol vychutnať a zároveň sa zabaviť na komédii, ktorá vznikla úpravou pôvodnej tragikomédie „Žobrácke dobrodružstvo“. Scenár pôvodnej hry upravili Milan Lasica a Július Satinský, pričom do neho zakomponovali aj piesne, ktorých interpretáciu na našom javisku veľmi dobre zvládli Erik Gemzický, Roman Jurščák a Dorotka Matejovie. Divadelná hra v pôvodnej verzii bola v našej obci premiérovaná v roku 2003. Jej autorom je Ján Solovič a obrovským spestrením tohtoročnej premiéry, a zároveň tretím vianočným darčekom pre všetkých prítomných, bola prítomnosť jeho syna Ivana Soloviča v našom hľadisku, ktorý vyjadril radosť z interpretácie uvedenej divadelnej hry, hercom adresoval slová vďaky a uznania a odovzdal pozdravy od svojho otca – pána Jána Soloviča. Doteraz sa ešte nikdy nezúčastnil premiéry v našej obci žiadny z autorov interpretovaných divadelných hier alebo ich príbuzných, preto si návštevu doc. Soloviča veľmi vážime.

Ako každý rok na premiére divadelného predstavenia 25.12.2020 je kapacita sedenia v hľadisku značne obmedzená, veľa divákov stojí a „nevychutná“ si tak divadlo. Divadelníci sa preto rozhodli, že spustia predpredaj lístkov na konkrétne miesto v sále. Pokiaľ sa sála KD vypredá, bude pridané ďalšie predstavenie v Ľubeli. Veríme, že to prispeje ku kvalitnejšiemu priebehu a atmosfére premiérovania divadelných predstavení.

-mm, foto: P. Čepelová, I. Kohút-

TRADIČNÝ VÝSTUP NA VIACKOV ČORAZ OBĽÚBENEJŠÍ

Hoci tohtoročný výstup na Viackov, organizovaný Obcou Ľubeľa a Miestnym odborom Matice slovenskej, nemal prívlastok vianočný, ale novoročný, účasť mal zatiaľ najvyššiu.

Okolo 60 účastníkov sa 5. januára 2020 vybralo po stopách našich predkov a malo možnosť vyskúšať si putovanie zimnou krajinou, aké museli absolvovať aj účastníci Slovenského národného povstania a všetci tí, ktorí im pomáhali s jedlom, oblečením alebo inými zásobami. Odmenou pre všetkých prítomných bola okrem nádherného, priam ideálneho zimného počasia, možnosť zohriať sa v chate na Viackove, kde Erik Bubniak s manželkou Katkou pripravili občerstvenie v podobe vareného vínka a chutnej fazuľovej polievky. Niektorí využili možnosť opiecť si slaninu alebo klobásu na ohníku, okolo ktorého sa zišli všetci zúčastnení a spoločne si zaspievali slovenskú hymnu. Príjemným obohatením bola aj recitácia básne, ktorú ráno pred vykročením na Viackov napísal Jano Petek Švec a zarecitovala ju Erika Miklášová. Jej slová ponúkame aj tým, ktorí sa tohtoročného výstupu nezúčastnili, ale ktorým je náš Viackov blízky:

„Viackov náš, Viackov náš,
vrch náš ľubeľský,
na svoju dedinu sa pozeráš,
odťahuješ od nej hromy a blesky.
Nech tvoje jedle a smreky
nedovolia medzi nami prieky
a tvoja lúčna niva
na spokojných Ľubeľcov sa díva.
A dopraj nám tu hore
šťastia, zdravia a pokoja,
nech tam dolu na ľubeľskom dvore
je cítiť ochranná ruka tvoja.“

-mm, foto: účastníci-

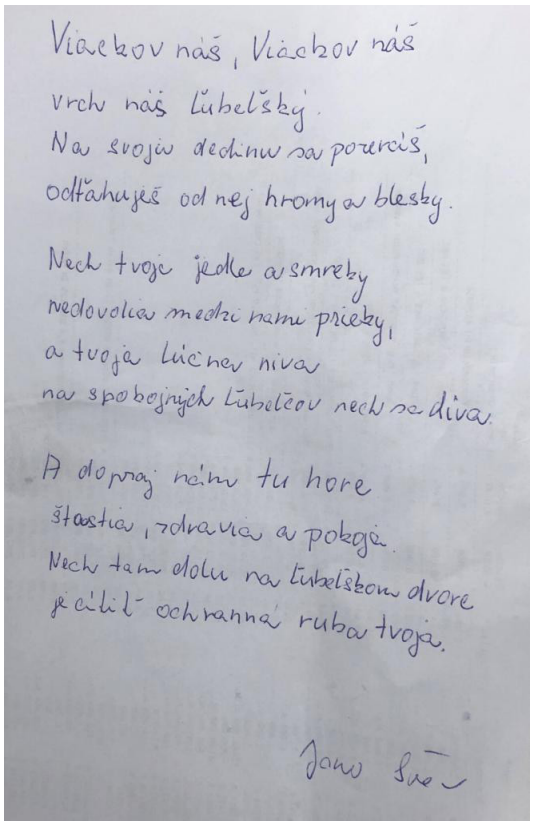
Viackov náš, Viackov náš
vrch náš Ľubeľský.
Na svoju dedinu sa pozeráš,
odťahuješ od nej hromy a blesky.

Nech tvoje jedle a smreky
nedovolia medzi nami prieky,
a tvoja lúčna niva
na spokojných Ľubeľcov nech sa díva.

A dopraj nám tu hore
šťastia, zdravia a pokoja.
Nech tam dolu na ľubeľskom dvore
je cítiť ochranná ruka tvoja.

Jano Švec

FUTBALOVÝ TURNAJ VYHRALI ŽANDÁRI

Vynovená telocvičňa pri Základnej škole s materskou školou v obci Ľubeľa bola v sobotu 11. januára 2020 dejiskom prvého ročníka Novoročného futbalového turnaja o Pohár starostu obce Ľubeľa.

„Privítali sme štyri tímy, ktoré si schuti zašportovali. Z turnaja, samozrejme, plánujeme urobiť tradíciu. Úprimne ďakujem každému, kto si dnes prišiel zahrať a tiež bol akýmkoľvek spôsobom nápomocný pri organizácii turnaja. Najviac ma teší, že sa stretla výborná partia,“ povedal starosta obce Ľubeľa Erik Gemzický.

Medzi futbalistami sa výborne cítil aj bývalý hráč, tréner i futbalový funkcionár a aktuálne štátny tajomník ministerstva vnútra SR Rudolf Urbanovič.

„Verím, že z turnaja sa od dnešného dňa stane tradícia a že sa takto družne budete stretávať každý rok. Turnajov v zimnom období býva menej a každá takáto aktivita je veľmi dobrá,“ povedal Rudolf Urbanovič.

Turnaj vyhral tím policajtov nazvaný „Žandári“, druhú priečku obsadilo mužstvo SNS Liptov, tretia bola Ľubeľa, štvrtá Dúbrava. Tiež bola udelená cena Najlepší strelec turnaja, ktorým sa stal Peter Barkóci a Najlepším brankárom turnaja sa stal Adrian Kališ.

-red, foto: I. Kohút-

VYNOVENÝ KULTÚRNY DOM A OBECNÝ ÚRAD SME SLÁVNOSTNE ODOVZDALI DO UŽÍVANIA

V nedeľu 19. januára 2020 sme slávnostne odovzdali do užívania kompletne zrekonštruované priestory kultúrneho domu a obecného úradu. Na projekt „Zníženie energetickej náročnosti verejnej budovy v obci Ľubeľa“ sme získali 475 000 eur. Práce obec spolufinancovala piatimi percentami zo svojho rozpočtu. Dodávateľská firma stavebné práce realizovala v krátkom čase. Stavbári „hotovo“ zahlásili po deviatich mesiacoch od prevzatia staveniska.

„Som veľmi rád, že práce prebehli bez komplikácii a za plného chodu obecného úradu, za čo patrí poďakovanie nielen zhotoviteľskej firme, ale i kolegyniam z obecného úradu. Rovnako srdečne ďakujem každému, kto nám bol akýmkoľvek spôsobom pomohol. Myslím, že sa podarilo veľmi pekné dielo, naša „kultúra“ a obecný úrad si už rekonštrukciu žiadali,“ povedal starosta Ľubele Erik Gemzický.

Pásku vo vynovených priestoroch symbolicky prestrihol spolu so štátnym tajomníkom ministerstva vnútra SR Rudolfom Urbanovičom a s primátorom Liptovského Mikuláša a predsedom Združenia miest a obcí Liptova Jánom Blcháčom. Všetci traja sú zároveň aj poslancami Zastupiteľstva Žilinského samosprávneho kraja.

„Myšlienku obnovenia kultúrneho domu naštartoval ešte môj predchodca Milan Kubík, ktorý, žiaľ, už nie je medzi nami. Vyšla vhodná výzva z fondov Európskej únie, do ktorej sme sa v programovom období 2014-2020 zapojili. Predošlý projekt sme aktualizovali o novú kotolňu, podlahové kúrenie v sále, nové rozvody elektriny a osvetlenia, zateplenie budovy, výmenu okien a dverí. Zabezpečíme tým aj zníženie energetickej náročnosti celého objektu,“ ozrejmil Erik Gemzický.

„Môžete byť právom hrdí na svoju históriu a kultúru, i osobnosti, ktoré sa tu narodili. Spomeniem za všetkých veľkého národovca a lekára Jonáša Bohumila Guotha, ktorý úzko spolupracoval aj s generáciou Štúrovcov, čo mi je veľmi blízke. Obec nežije len históriou, ale hlavne súčasnosťou. S hrdosťou môžem konštatovať, že sa úspešne rozvíja. Tieto nádherne vynovené priestory kultúrneho domu a obecného úradu sú toho ďalším dôkazom,“ uviedol štátny tajomník ministerstva vnútra Rudolf Urbanovič.

Súčasťou slávnostného programu bolo aj udeľovanie čestných ocenení za významný prínos pri rozvoji obce. In memoriam bol ocenený bývalý starosta Milan Kubík, ocenenia dostalo aj Ľubeľské ochotnícke divadlo Kolomana Ondreja Urbana. Lekárka Elena Hrbčová si prevzala pamätnú plaketu starostu obce za 30 rokov pôsobenia v obci, rovnako i Nadežda Bukovinská za dlhoročné pôsobenie v materskej škole.

V kultúrnom programe vystúpil Folklórny súbor Liptov, folkloristi Ľubomír Lavko s vnúčikom Jakubkom a Rastislav Staš, žiaci základnej a materskej školy a tanečný súbor Ľubeľanka. Súčasťou slávnostného otvorenia bolo aj posvätenie priestorov, ktoré vykonali duchovní otcovia Ladislav Čurilla a Ján Molčan.

-red, foto: red, I. Kohút-

Obec Ľubeľa
udeľuje
Cenu obce
In memoriam
za prípravu projektu
rekonštrukcie kultúrneho domu
a za rozvoj obce Ľubeľa
PhDr. Milanovi Kubikovi

PRED	PO

PRED	PO

NÁŠ KULTÚRNY DOM...

... a boli sme sa 19. januára 2020 pozrieť, čo sa s ním stalo. Mal už svoj vek a on starček odniesol si za tie roky na svojich pleciach dosť a slúžil verne. Bol Domom pre každého a pre všetko. Veľa toho zažil.

Na jeho javisku (spĺňalo náročné požiadavky) sa vystriedali umelecké zložky: hudba, tanec, spev, amatéri, ochotníci. Významné hudobné telesá, folklórne súbory často veľmi zvučných mien, rovnako kvalitné divadlá a tradičné až do dnešných dní úspešné inscenácie našich už aj v širokom okolí obľúbených a známych divadelníkov – ochotníkov. Ochotníci z Ľubele aj folklórne skupiny, ako predtým, tak aj v súčasnosti pomáhajú udržiavať tradície svojej obce. A to je dobre.

Pamätníci vedia, že sa tu konali za čias poľnohospodárskeho družstva a Štátneho majetku aj veľmi „družné" schôdze – dožinky po skončení jesenných prác na poli. Boli tu aj svadobné hostiny so „živou" muzikou.

Veľká sála (široko-ďaleko takej nebolo) ponúkala parketovú podlahu, čo nebolo bežné. Mladších aj starších lákala a konali sa tam veľké zábavy s návštevníkmi zo širokého okolia. Veľa veselosti bolo na pravidelných maškarných plesoch a už tradičných a štýlových pochovávaniach basy.

Pre svoje vystúpenie tu vždy nachádzali priestor aj žiaci základnej a materskej školy. Schôdzujú tu aj urbárnici, aj účastníci spomienkových osláv obce alebo štátu. Aj karové rozlúčky sa tu konajú.

Dokonca si pamätám, že na podlahovej ploche sály – na parketách sa robili škvárové tvárnice. Bol tu aj poštový úrad a na poschodí kaviareň s terasou. Dole v pivnici bolo Peklo. Tam sa počas zábav pilo. Nie málo. Nalievalo sa tam do štamperlíkov. Víno do tzv. horčicových pohárov. Tu musím zdôrazniť, že je nutné sa ohradiť voči fámam o ľubeľských bitkároch. Určite neboli naši mládenci konfliktnejší viac ako inde. Zato veľa našich chlapcov ťažko pracovalo v bani, tuneloch a v lese. Ale to je už iná téma.

Priestory tu mali vždy aj športovci, v západnej časti bol dokonca byt aj mládežnícky klub. V neposlednom rade treba spomenúť národný výbor s matrikou, ktorá slúžila aj iným obciam. Významnú funkciu, ako v minulosti, tak aj teraz plnila a plní miestna knižnica.

Možno som čo-to zabudol, ale na tú dobu to nebolo málo čo a ako to tam žilo. Dnes by sme taký objekt nazvali „polyfunkčný". Takýto náš obyčajný kultúrny dom. O tom som chcel povedať a napísať pre pamäť. Treba vnímať aj minulosť....

No a ako to všetko vyzerá, teraz má každý možnosť si tento náš krásny a vynovený Dom kultúry a Obecný úrad v Ľubeli pozrieť. Tak ako voľakedy, ale teraz už vymladený a moderný.

Nás pamätníkov tej doby – rodákov aj nerodákov z Ľubele – už nie je veľa a ja verím, že budú so mnou súhlasiť, keď vyslovím úprimné poďakovanie. Za obetavú manažérsku prácu a úsilie starostovi obce a jeho zastupiteľstvu, predchodcom i občanom, čo k tomuto hodnotnému výsledku prispeli.

Ten kultúrny dom je tu pre vás, je váš, je náš a prijme každého, čo v dobrom prichádza.

A takto ľudsky vyznieva odkaz kresťanského porozumenia a národnej hrdosti symbolizovaný podobizňami našich dejateľov Andreja Hlinku a Martina Rázusa v pracovni starostu obce.

V tejto súvislosti, čo som tu uviedol i vo vzťahu k iným materiálnym a duševným hodnotám spájajúcich sa z minulosťou a súčasnosťou našej obce Ľubeľa, dovoľujem si na záver povedať:

Nezabúdajme na naše korene.
Nezabúdajme na naše tradície.
Spomeňme si na našich predkov.

Ľubeľa, Liptovský Mikuláš, január 2020

JUDr. Branislav Kubík – Ondrík
rodák z Ľubele

V ĽUBELI SA PLESALO

Súčasťou fašiangového obdobia je v našej obci tradičný ples. V prvú februárovú sobotu si takmer 170 hostí užilo slávnostnú atmosféru plesu obce Ľubeľa v nádherne vyzdobenej zrekonštruovanej budove kultúrneho domu.

Starosta obce Erik Gemzický otvoril plesovú noc slávnostným príhovorom a prípitkom sektu, fľašu ktorého otvoril šabľou someliér Ivan Piader. Pravú tanečnú náladu navodili mladí tanečníci z tanečnej školy Maestro z Liptovského Mikuláša. Program obohatil aj „kúzelník" Peter Šesták svojím vtipným vystúpením, do ktorého zaangažoval aj starostu našej obce. Do tanca hral DJ Manolo „na striedačku" s hudobnou skupinou Magic Saxophone. Veselá zábava pokračovala do skorých ranných hodín a mnohí z účastníkov si z plesu so sebou okrem dobrej nálady odniesli aj viac než 70 tombolových cien.

-mm, foto: I. Kohút-

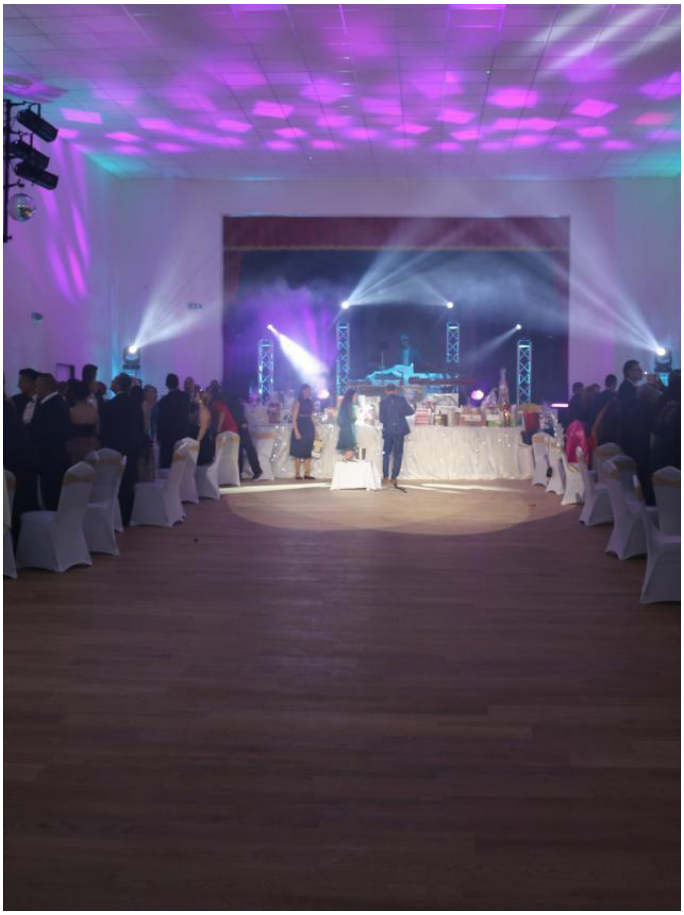

ĽUBEĽSKÁ BURSOVAČKA

Fašiangy – symbol hojnosti, radosti a veselosti už tradične začína po Troch kráľoch a končí utorkom pred Popolcovou stredou kedy nastáva až do Veľkej noci 40-dňové pôstne obdobie. Fašiangy sú spájane aj so sprievodom masiek po dedine u nás tiež známeho ako bursovačka. Ide o ľudovú tradíciu, ktorá v minulosti patrila k súčasti bežného života, dnes je viac menej už iba raritou. Je potešiteľné, že tradícia fašiangového sprievodu v našej obci nevymiera a každoročne sa uchováva a to i vďaka spoločenským organizáciám a obetavým ľuďom v nich.

V tomto roku štafetu pripraviť a zorganizovať bursu prevzali členky Miestneho spolku SČK. Urobili tak posledný fašiangový víkend 22. februára. Už od 7,00 hod. ráno prichádzali do kultúrneho domu prvé farebné a originálne masky za ktorými boli ukrytí menovite: D. Gemzická, Z. Kauzová, V. Kanderová, M. Kohútová, V. Kubíková S. Krajči, D. Matejovie, M. Magerčiaková, V. Mrvová, D. Mihalovičová, M. Oškoová, J. Slavkovská, J. Tholtová, E. Urbanová, M. Vyšňanová. Neodradili ich ani obavy pred zlým počasím a „čuduj sa svete“ i to sa umúdrilo. Vyprevadiť ich prišla i pani doktorka E. Hrbčová a za sprievodu miestneho rozhlasu a pozdravu od starostu obce E. Gemzického vyšli do ulíc aby rozveselili a potešili spoluobčanov hudbou, spevom a tancom. O dobrú náladu sa počas celého dňa starali skvelí muzikanti P. Štrba, R. Jurščák, a M. Harman. Po výbornom výkone ich už v kultúrnom dome čakalo výdatné občerstvenie – chutná kapustnica s mäskom a babkou, ktoré navaril P. Turčiak a všetci si na nej pochutili. O unavených ale spokojných bursovníkov sa postarali J. Budveselová, J. Kováčová, M. Kubíková, H. Obrcianová, M. Švecová. S pocitom, že sme ostali verní uchovaniu ľudovej tradície sme sa večierkom rozišli do svojich domovov.

-Mgr. Mária Kubíková, predsedníčka MS SČK,
foto: M. Švecová, V. Mrvová, E. Gloncáková, D. Oravcová-

„ĽUBEĽSKÉ OKO“ NA POCHOVÁVANÍ BASY ESTERY

V obci Ľubeľa sa vždy tradične v utorok pred Popolcovou stredou ukončí veselé fašiangové obdobie.

Nebolo tomu inak ani tento rok, a tak sa občania obce Ľubeľa vpred večer Popolcovej stredy symbolicky rozlúčili s Fašiangom pochovaním basy Estery, ktorú uložili na 40-dňový pôstny odpočinok. Estrádny program pripravili ochotníci z ľubeľského divadla, v spolupráci s členkami súboru Ľubeľanka.

Kultúrny dom navštívila televízia Ľubeľské oko (fiktívna televízia v obci Ľubeľa), ktorá nahliadla do činnosti niektorých organizácií v našej obci. Vtipným spôsobom ukázala občanom ako vyriešiť problémy obce, ktoré nás všetkých trápia – separovanie, túlavé psy a používanie reflexných prvkov. V závere večera bol priamy prenos z pohrebu občianky Estery. Pohrebný sprievod sa za smútočného spevu rozlúčil s Esterou a nasledovala posledná fašiangová tancovačka. Ľubeľci, ako aj občania z okolitých dedín, mali tak možnosť zabaviť sa a zatancovať si, avšak ako tradícia hovorí, iba do polnoci.

Program bol už ako každoročne pod režisérskou taktovkou Janky Mlynarčíkovej.

-Ing. K. Jurščáková, foto: Ing. E. Glončáková, PhD.-

SÚŤAŽ: ODFOŤ SA DOMA

V období koronavírusu sme sa nechali inšpirovať mestom Lipt. Mikuláš a vyhlásili sme súťaž o rodinnú fotku z vašich domovov.
Posielali ste na sociálnu sieť Facebook skupiny Ľubeľa do komentára „selfie" ako trávite čas vo svojich domácnostiach. Tie naj foto mali odhlasovať pracovníci obecného úradu, ale bolo to ťažké rozhodovanie. A tak oceníme drobným darčekom všetkých, čo sa zapojili do súťaže a aj ich zverejňujeme. Prosíme súťažiacich, aby si po darček prišli osobne na obecný úrad.

Eliška Jurisová Dávame si prevenciu domácim vajčiakom

6

Páči sa mi to · Odpovedať · 11 t.

Eliška Jurisová Naberáme inšpirácie na večer 😂

8

Páči sa mi to · Odpovedať · 9 t.

Martina Hrnčiarová Vyšná Namaľovali sme si dúhu 🌈.Dúha je symbol nádeje a viery,že po búrke ⛈opäť vyjde slniečko🌞 a hlavne #somdoma

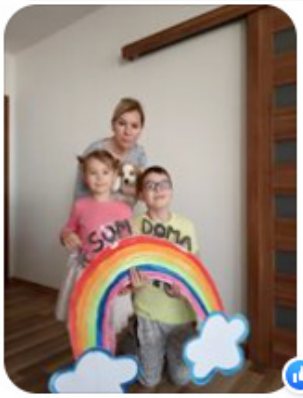

12

Dita Štěchová Aj my sme vyrabali duhu

4

Páči sa mi to · Odpovedať · 10 t.

Maria Oskova Susedovci strihajú psíka, veď sa oteplilo a idú Veľkonočné sviatky, musí byť fešák

3

Páči sa mi to · Odpovedať · 9 t. · Upravené

Martina Oleňáková Bavíme sa na dvore ❤️

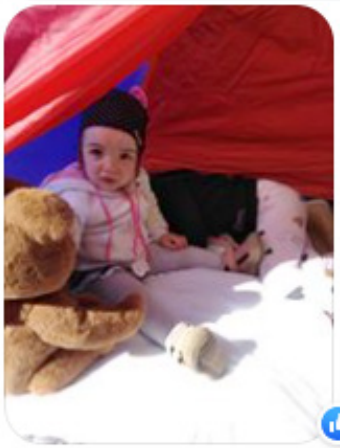

1

Alexandra Taboryova Mi zase kúsok vypekame kúsok

3

Lukáš Kubík #SMEDOMA a hráme karty 🃏 Diana Staroňová

2

Páči sa mi to · Odpovedať · 10 t.

Tatiana Budveselová Feherpataky Čítame😍

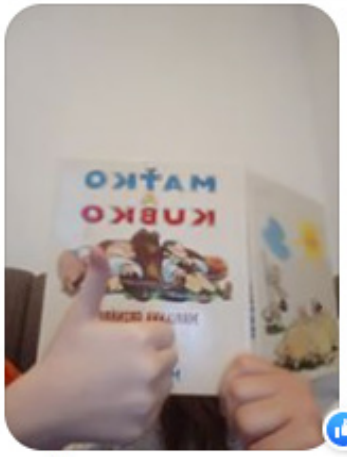

7

Páči sa mi to · Odpovedať · 11 t.

Jana Janičinová Ja som si v období pred sviatkami krátila chvíle tvorením veľkonočných dekorácii, keďže som v obchodoch nestihla nakúpiť 😊

6

Zlatka Vrbenská

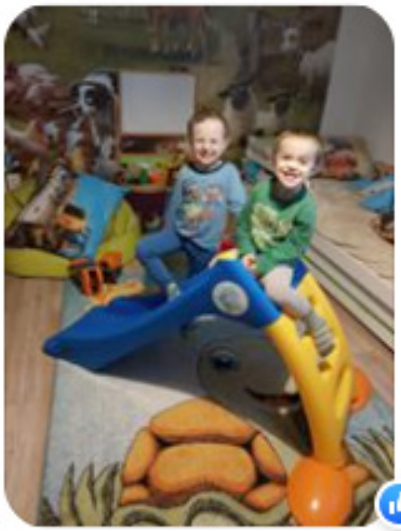

5

Eliška Jurisová Čomová Nenudíme sa... pracujeme aj s našimi malými veľkými posilami 😉

4

ŠKOLA BEZ ŠKOLY, ALEBO AKO ZVLÁDNUŤ KARANTÉNU MÚDRO

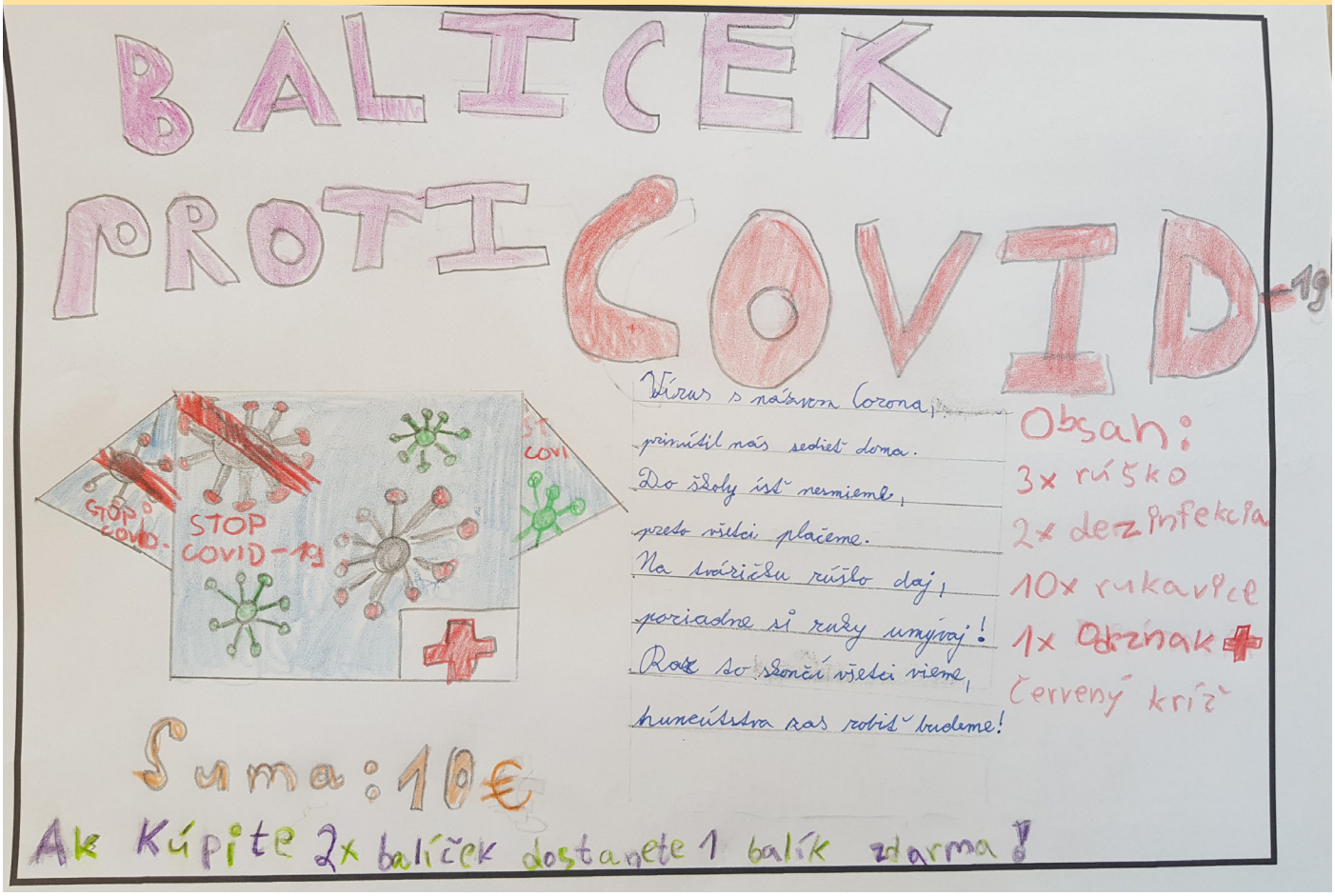

Rok 2020 si navždy zapamätajú všetci učitelia. Zo dňa na deň sa 12. marca zavreli všetky školy a na pleciach učiteľov, asistentov a riaditeľov škôl zostala povinnosť nájsť riešenie, ktoré umožní, aby vyučovanie pokračovalo.

Máme za sebou úplne nové skúsenosti nielen my, zamestnanci školy, ale aj rodičia detí, ktoré zostali doma. Rodiny si zvykali na nový systém. Niekto to cítil ako zvýšený tlak, niekto ako väčší chaos, niekto sa chopil každej príležitosti pomáhať alebo prispieť. Každý sme iný a aj vplyvom iných okolností, ktoré v živote máme, reagujeme na tieto nové životné situácie. Každý máme aj inú pracovnú situáciu, ale spájalo nás to, že sme si želali zvládnuť toto obdobie v zdraví ako fyzickom, tak aj psychickom. Prišlo nám do života príliš veľa zmien naraz. Bola to situácia, ktorá nám paradoxne pomáhala na chvíľu sa úplne zastaviť a poriadne nadýchnuť. Tak, aby sme vedeli, ako ísť ďalej rozvážne a bez zbytočného stresu. Pretože práve to najviac pomáhalo k riešeniu novej situácie. Stav, v ktorom sme sa nachádzali, a naše rozpoloženie určovalo atmosféru v našich rodinách. Všetci sme potrebovali cítiť podporu, nádej a zachovať v rodine pocit bezpečia tak, aby ho cítili najmä deti. Týmto spôsobom sa mali uberať aj naše aktivity na nadchádzajúce dni.

Tak, a išli sme do toho! Netradičné týždne vzdelávania boli pred nami. Veľa sme sa počas tohto obdobia naučili – najprv o sebe a potom o netradičných spôsoboch, ako sa dá vzdelávať. Na webe pribudli dištančné úlohy v programoch, s ktorými sme už pracovali aj predtým, ale využívali sme ich skôr na zadávanie domácich úloh. V čase karantény bolo nutné učivo jednotlivých predmetov sprístupňovať pre prvý aj druhý stupeň. „Dáme to, budeme sa snažiť všetci spolu!" takto sme sa navzájom povzbudzovali.

Situácia, v akej sme sa nachádzali, bola pre nás všetkých nová, preto sme museli na sebe pracovať a bežne zaužívané spôsoby vyučovania bolo nutné zmeniť. Ako to urobiť, nám ponúkalo veľa skúsených ľudí – pozreli sme si ich webináre, video ukážky, ktoré nám pomohli hlavne v tom, ako pracovať s deťmi na diaľku, ako využiť „karanténu múdro". Niektorí učitelia si už koncom marca našli spôsob priblíženia sa k našim žiakom, a postupne všetci pedagógovia dokázali zabezpečiť osobný prístup učiteľa a socializáciu detí.

Snažili sme sa, aby sme deti udržiavali v učiacej sa kondícii, ale za nových tvorivých podmienok zo

strany učiteľa, ktorými sme sa nedržali striktne osnov a štandardov, ale hľadali sme nové cesty a spôsoby ako deti zaujať a neodradiť ich od školských povinností.

Naša škola vyučovala on-line, bol to výborný spôsob ako byť s deťmi v kontakte. Precvičovali a preberali sme učivo spoločne, zostavili sme si nový rozvrh, v ktorom bol zladený čas on-line hodín, komunikovali aj učitelia navzájom, aby sme si stanovili taký rozsah a počet hodín, aby sme vyučovací čas nepresýtili. Triedny učiteľ koordinoval rodičov detí, učiteľov, ktorí učili jeho triedu.

On-line vyučovanie bolo spôsobom, ako podporovať sociálny a triedny kontakt. Niektoré pani učiteľky realizovali „ranný kruh", počas ktorého sa spojili so žiakmi len preto, aby sa porozprávali, podporili, ocenili, povedali svoje názory, ...

Niekedy sme vyučovanie hlavných predmetov popretkávali úlohami z výchov. Žiaci dostávali zadania na rozvíjanie pohybu, nahrávali sa ako cvičia a posielali krátke videá svojim učiteľom. Posielali sme deťom dobrovoľné domáce úlohy z výtvarnej výchovy a naspäť sa nám vrátili fotografie krásnych umeleckých diel našich žiakov, ktoré sme zverejňovali na web stránke školy. Prepojenie so životom dokazujú aj úlohy, v ktorých mali žiaci vytvoriť súkromný list kamarátovi o tom, ako prežívajú toto „corona" obdobie, alebo vytvoriť reklamu na ochranný „coronabalíček". Zužitkovať svoje vedomosti mohli vytvorením matematickej hry s cieľom krátenia si dlhej chvíle v kruhu rodiny, keď mali obmedzený pohyb. Podobných aktivít bolo neúrekom.

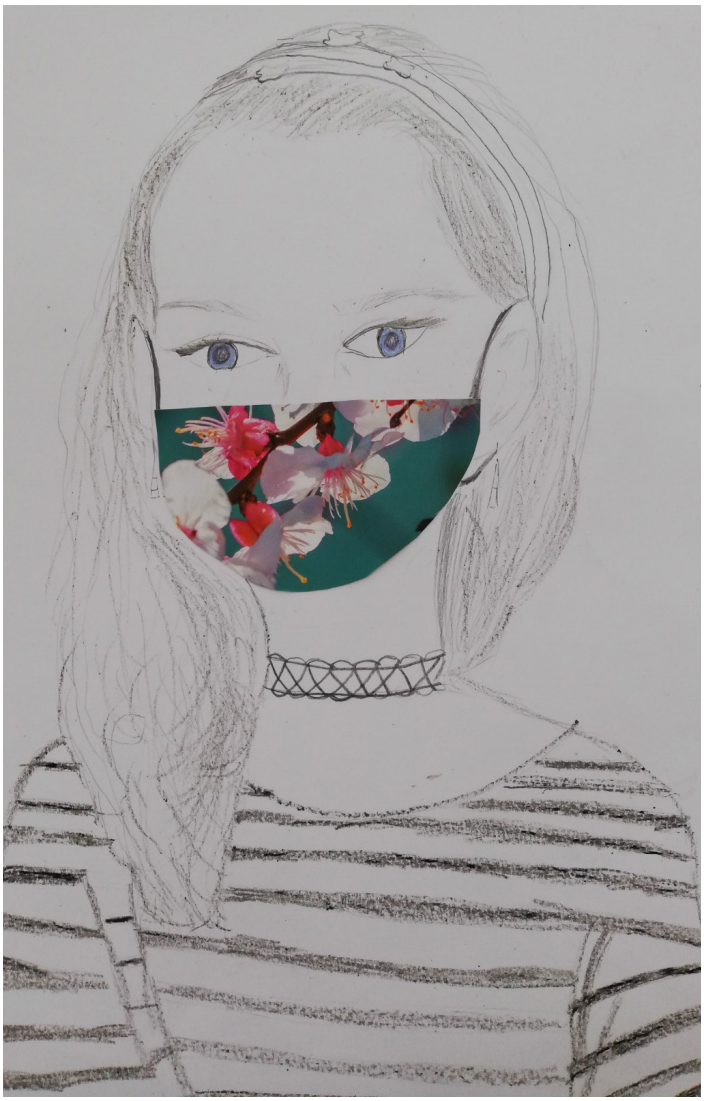

Zároveň sme nezabudli ani na deti, ktoré majú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, boli nápomocní asistenti učiteľa, špeciálni pedagógovia, vysvetľovali, redukovali im úlohy, pretože tieto deti mali oveľa náročnejšiu situáciu ako deti bez oslabení a porúch učenia.

Ďalej bolo treba zvládnuť aj prácu s deťmi, ktoré nemali možnosť zúčastňovať sa on-line hodín, alebo nemali z akýchkoľvek príčin možnosť prístupu na internet. Veľkú úlohu tu zohrali opäť asistenti učiteľa a špeciálni pedagógovia, ktorí chodili do terénu, pracovali s deťmi cez plot, nosili im prefotené pracovné listy, zadania úloh, ktoré im pripravili učitelia. O niekoľko dní išli opäť asistenti učiteľa pozbierať vypracované úlohy, aby skontrolovali správnosť riešenia, ale aj to, či deti vôbec niečo urobili.

Robili sme, ako najlepšie vieme, nielen pre seba, ale hlavne pre deti a ich rodičov, z ktorých sa na dlhý čas museli stať učitelia, špeciálni pedagógovia či kamaráti pre svoje ratolesti.

Máme za sebou niekoľko mesiacov nezvyčajnej situácie. Nik z nás na ňu nebol pripravený. Ale napriek tomu sme ju, podľa mňa, zvládli.

Je to aj vďaka obetavosti Vás, rodičov, ale taktiež aj vďaka obetavosti a hľadaniu spôsobov našich pedagogických pracovníkov.

Ďakujem Vám, rodičia, za trpezlivosť a snahu zvládnuť to čo najlepšie, za vnímavosť, že sme našli čo najlepší model formy vzdelávania, na ktorý sme neboli pripravení.

A veľmi ďakujem našim učiteľkám, učiteľom, asistentom učiteľa, špeciálnym pedagogičkám, pracovníkom školy, že sa nevzdávali, že pracovali aj v takýchto nezvyčajných podmienkach, majúc v srdci naše deti, ich pohodu, dobro, rozvoj, radosť, za to, že denne sa hlásili a skúšali rôzne formy a portály, aby sme neustrnuli, ale našli čo najlepší spôsob, ako ísť ďalej – vo vzdelávaní, v komunikácii, v ľudskom porozumení.

Ďakujem Vám všetkým.

Mgr. Iveta Kališová,
riaditeľka ZŠ s MŠ Ľubeľa

POHĽAD NA ČINNOSŤ OBECNEJ KNIŽNICE

Knižnica bola v roku 2019 otvorená pre verejnosť len prvé štyri mesiace (január – apríl 2019). Plánovaná rekonštrukcia kultúrneho domu pozastavila činnosť knižnice až do konca roka. Počas tejto skrátenej prevádzky sa do knižnice zapísalo 38 čitateľov, z toho len 9 detí do 15 rokov. V budúcnosti sa nám treba zamyslieť nad tým, akými aktivitami pritiahnuť deti do knižnice, nakoľko je známe, že deti sa čítaniu venujú veľmi málo. Celkom knižnicu navštívilo 172 návštevníkov. Bolo zaznamenaných 533 výpožičiek, z toho 338 výpožičiek pre dospelých, 89 výpožičiek pre detských čitateľov a 106 periodických výpožičiek – išlo o výpožičky časopisov Život a Slovenka. V marci „Mesiaci knihy" sme stihli uskutočniť aj pravidelnú návštevu detí z materskej školy, oboznámiť ich s činnosťou knižnice a pripomenúť im, že „kniha sa môže stať ich verným priateľom". Počas roka sme zaevidovali 55 nových kníh, z toho 53 kúpou a 2 knihy nám boli dané darom. Hodnota nových kníh predstavovala finančnú čiastku 528,- €. Knižný fond predstavoval celom 5 138 zväzkov, z toho 537 odbornej literatúry a 3337 krásnej literatúry pre dospelých, 220 zväzkov odbornej literatúry a 1 044 kníh krásnej literatúry pre deti a mládež. Po uzatvorení knižnice nastala práca pre pani knihovníčku. Jej úlohou bolo všetky knihy pobaliť, poukladať do vriec tak, aby bola s nimi po skončení prác v knižnici rýchla manipulácia pri ich vrátení do pôvodného stavu. A potom už mohli začať plánované úpravy priestoru knižnice. Bola vymenená podlaha, dvere, okno, elektrina, kúrenie a bol zakúpený nový nábytok (police na knihy, stôl). Po skončení úprav koncom roka nastala opäť práca pre knihovníčku. Poukladať knihy do nových políc, roztriediť ich podľa žánrov a podľa medzinárodného desatinného triedenia tak, aby po slávnostnom otvorení kultúrneho domu v polovici januára 2020 mohla knihovníčka privítať čitateľov v novom modernejšom prostredí.

Mgr. Mária Kubíkova, knihovníčka

POMOHLI SME DOBREJ VECI

„Koronavírus" slovo, ktoré dnes pozná celý svet. Je známe aj pod názvom COVID-19. Ide o infekčné ochorenie, ktorého príznakmi sú horúčka, kašeľ, bolesti hrdla, hlavy a svalov, sťažené dýchanie, únava a malátnosť. Vypukol už v decembri minulého roka v čínskom meste WU-chan a veľmi rýchlo sa začal šíriť do celého sveta.

V Európe ako prvé bolo postihnuté Taliansko. Nakazilo sa ním vo svete už niekoľko miliónov ľudí a čo je najstrašnejšie – okolo 400-tisíc ľudí už na túto pandémiu zomrelo.

Vírus neobišiel ani Slovensko. Prvý prípad bol zaznamenaný 6. marca 2020 – išlo o 52-ročného muža z obce Kostolište pri Malackách. Nakazil sa od syna, ktorý sa vrátil z karnevalu v Benátkach. Postupne nových prípadov pribúdalo, išlo o ľudí, ktorí sa vracali zo zahraničia.

Po vyhlásení mimoriadnej situácie ma oslovil starosta obce Erik Gemzický či by Miestny spolok SČK nevedel pomôcť. Chýbali predovšetkým rúška, ktoré sa mali stať hlavnou výbavou každého z nás a nedali sa kúpiť. Výzvu sme prijali. Oslovila som krajčírku Ľudku Macíkovú, pridala sa Martuška Švecová. Návod ako ušiť rúško sme našli na internete. Po radu sme zašli aj k Anne Turčiakovej, ktorá už šila rúška pre mikulášsku nemocnicu. Poskytla nám vhodný materiál - bavlnenú bielu plachtu, doma sme pozháňali gumičky, ako aj ďalšie bavlnené látky a mohli sme začať. Pán starosta zavesil na stránku oznam o našej aktivite a objednávky sa začali hrnúť. Za prvé 2 dni sa ich nazbieralo okolo 200. Bolo potrebné nájsť ďalšie dobrovoľníčky, ktoré by boli ochotné s nami spolupracovať. Oslovila som Martinku Hrnčiarovú, prihlásili sa aj Vierka Bubniaková a Jozefka Slavkovská. Postupne mi pribúdali počty ušitých rúšok a mohli sme pristúpiť k ich rozdávaniu. Najväčší problém nám robilo zohnať gumičky do rúšok, obchody boli zatvorené, domáce zásoby minuté, tu sa prejavil organizačný duch pani učiteľky Eriky Miklášovej a bolo po probléme. Ušité rúška, ktorých bolo viac ako 500, sme poskytli zdarma predovšetkým našim spoluobčanom, ale neodmietli sme ani blízkych cezpoľných. Ušitých rúšok bolo určite viac, nakoľko moje kolegyne šili rúška aj mimo mojej evidencie, svojim blízkym, susedom a známym, ktorí ich oslovili. Ďalšie rúška ušili a poskytli aj Ľubka Urbanová, Želka Podhorová a pani Jurigová. Predpokladám, že v obci sa našlo v túto dobu oveľa viac žien, ktoré vlastnili doma šijacie stroje a kúsky nepotrebnej bavlnenej látky a šili rúška najmä pre členov svojej rodiny. Každý jeden z nás sa snažil svojim spôsobom preklenúť túto mimoriadnu situáciu. Okrem starostu obce sa nám verejne poďakoval medzi prvými evanjelický pán farár Ján Molčan z Partizánskej Ľupče a samozrejme vďační spoluobčania, ktorým sme poskytli pre nich takú potrebnú vec – rúško. Rúško sa stalo každodennou výbavou. Stretávam rúška, ktoré ušili moje kolegyne, no i ďalšie rúška rôznych farieb a druhov. Spriatelili sme sa s nimi a budeme sa musieť s nimi priateliť aj naďalej, nakoľko ide o jedno z preventívnych opatrení, ako sa chrániť pred vírusom. Teší ma, že aj naša organizácia bola pri tom, svojou troškou a za pomoci skvelých ľudí sa zapojila do boja s touto zákernou infekčnou chorobou, ktorá nás naďalej obklopuje a ohrozuje. Buďme preto opatrní a chráňme sa!

Mgr. Mária Kubíková,
predsedníčka MO SČK v Ľubeli

ZDRAVOTNÍCI, ZAMESTNANCI PREDAJNÍ A POŠTY - ĎAKUJEME!

Obec Ľubeľa si cení všetky služby a prevádzky, ktoré sa v našej obci vykonávajú. O to viac, v tomto čase pandémie, si treba vážiť ľudí, ktorí sa dennodenne starajú o nás a náš komfort a sú takpovediac v prvej línii pri stretnutí s občanmi. Preto starosta obce Erik Gemzický v utorok 21.4.2020 navštívil predajne potravín CBA Verex, COOP Jednota, poštu, ambulancie detského a obvodného lekára a tiež lekáreň. Ako poďakovanie im daroval darčekový kôš a zaželal im najmä veľa zdravia, trpezlivosti a vyjadril presvedčenie, že sa situácia s koronavírusom čoskoro upokojí.

SÁNKOVAČKA V PLNOM PRÚDE

Deti rôznych vekových kategórií s rodičmi alebo starými rodičmi z viacerých kútov Ľubele sa spontánne stretli na veselej sánkovačke v Podláne. Naplno si užili príjemné trojkráľové popoludnie na čerstvom vzduchu s bohatou snehovou nádielkou. Tí starší si zaspomínali na svoje detské časy, keď obdobie zimy prežili práve na kopci v Podláne na sánkach, igelitových vreciach naplnených slamou alebo senom, ale aj na lyžiach. Niektorí z prítomných sa v minulosti dokonca zúčastnili lyžiarskych pretekov, ktoré si svah Podlánu tiež pamätá...

Nedeľa 26.1.2020 v telocvični patrí Majstrovstvám okresu Liptovský Mikuláš v stolnom tenise 2020, ktoré sa rozhodli zorganizovať naši „stolnotenisti“. Turnaj, na ktorom sa zúčastňuje bezmála 50 hráčov, otvorili predseda výkonného výboru Okresného stolnotenisového zväzu Branislav Oravec a predseda Obecného stolnotenisového klubu Ľubeľa Dušan Hrnčiar. Hráčov pozdravil a poprial úspešný priebeh turnaja starosta obce Erik Gemzický.

Štátny tajomník Ministerstva dopravy a výstavby SR Peter Ďurček 6. februára navštívil Liptov a zastavil sa aj v našej obci. Stretol sa s predstaviteľmi obce, s ktorými prediskutoval možnosti ďalšieho rozvoja obce (rozvoj bývania, vybudovanie kanalizácie, a pod.) a pozrel si aj novopostavený bytový nájomný dom, ktorý obec postavila aj vďaka dotácii z Ministerstva dopravy a výstavby SR

MS SČK ĽUBEĽA - ĎAKUJEME

Bezmála 500 ks ochranných rúšok nielen pre našu obec ušili dobrovoľníčky, ktoré oslovil a organizoval MS SČK - Ľudmila Macíková, Marta Švecová, Martina Hrnčiarová, Viera Bubniaková a Jozefka Slavkovská. Rúšky vyrábala aj Janka Ošková a ďalší ochotní občania našej obce. V mene občanov obce sa chcem úprimne poďakovať predsedníčke MS SČK Ľubeľa Márii Kubíkovej za promptné zorganizovanie tejto dobrovoľnej aktivity a všetkým ochotným rukám ďakujem za ochotu, pomoc a čas, ktorý ste venovali, aby sme aj takto predišli možnému šíreniu koronavírusu v našej Ľubeli.

Kvôli výberu hotovosti z účtu už nemusíte chodiť do mesta. V predajni Verex bol 19.februára nainštalovaný nový bankomat a peniaze si môžete vyberať v čase otváracích hodín predajne.

V duchu kresťanskej nádeje oznamujeme, že v utorok 4. februára 2020, zaopatrený sviatosťami, odovzdal Stvoriteľovi svoju dušu náš brat

Mons. doc. PaedDr. ThLic.

Alojz KOSTELANSKÝ PhD.

v 67. roku života a 43. roku kňazstva.

AKO SA ZRODILA OBECNÁ RADA MLÁDEŽE V ĽUBELI

Prvé stretnutie Obecnej rady mládeže sa uskutočnilo 11. apríla 2019. Prvýkrát predstavil Koncepciu práce s mládežou tzv. implementačný tím ešte 29. januára 2020.

V návrhu, ktorý bol predložený Obecnému zastupiteľstvu na schválenie, boli opísané konkrétne ciele a opatrenia, ktoré budú chcieť organizácie v obci spoločne dosiahnuť na zlepšenie života mladých. Neoddeliteľnou súčasťou projektu bol aj Akčný plán k dosiahnutiu jednotlivých cieľov. Implementačný tím informoval zúčastnených o stave Koncepcie práce s mládežou a tiež aj o stretnutí, na ktorom sa bude podpisovať memorandum o spolupráci organizácií v obci Ľubeľa. Na záver prebiehala neformálna diskusia, v rámci ktorej bolo zrejmé, že mladí sú radi, že sa môžu zapájať do aktivít, a takto sa podieľať na fungovaní obce. 7. februára 2020 prebehlo ďalšie stretnutie, ktorého sa zúčastnili členovia mládežníckeho parlamentu spoločne s členmi implementačného tímu a poslanci Obecného zastupiteľstva obce Ľubeľa. Na tomto stretnutí Rada mládeže predstavila svoje plány, členov mládežníckeho parlamentu, aktivity, do ktorých sa zapájali, a ďalšie nastavenie spolupráce do budúcnosti, po skončení projektu. Na ďalšom stretnutí 12. februára 2020 implementačný tím informoval všetkých prítomných o jednotlivých fázach projektu, o priebehu jednotlivých aktivít a počte zapojených obyvateľov a tiež o priebežných výstupoch. Zúčastnení obyvatelia (vedúci organizácií, aktívni obyvatelia, starosta obce, členovia mládežníckeho parlamentu) dostali priestor, aby vyjadrili svoj názor na priebeh projektu, zhodnotili mieru zapojenia mládeže a jej angažovanie v ďalšom období v obci. Mladí pred-

stavili štatút mládežníckeho parlamentu v obci, ktorý bude naďalej v obci zastávať názory mladých a prezentovať ich vedeniu obce. Na konci stretnutia prebehla krátka diskusia k ďalším predstavám o fungovaní mládežníckeho parlamentu. Poslednou aktivitou stretnutia a zároveň jedným z najdôležitejších výstupov celého projektu bolo podpísanie memoranda o spolupráci medzi organizáciami v obci. Na záver prebiehala neformálna diskusia, kde prítomní spomínali na posledný rok, ktorý prežili spoločne s projektom.

Obecná rada mládeže bude pracovať v tomto zložení: predseda: Lukáš Kubík; členovia: Nina Slavkovská, Alex Kubík, Dorota Matejovie, Samuel Krajčí, Helena Holá.

V budúcom čísle Ľubeľských novín sa môžete tešiť na rozhovor s predsedom novovzniknutej rady mládeže Lukášom Kubíkom.

-jm-

DOBROVOĽNÍ DARCOVIA KRVI ZA ROK 2019

Bencúrová Lucia, Cebecaverová Eva, Cebecaver Martin, Gejdoš Michal, Grečner Radovan, Gregorová Stanislava, Halaj Juraj, Hrbatá Júlia, Hrivňák Marek, Hrnčiar Dušan, Hycláková Michaela, Jaško Juraj, Jaško Martin, Jaško Patrik, Jašková Veronika, Jurigová Petra, Kubíková Adriana, Kubín Stanislav, Kubo Michal, Kubová Tatiana, Magerčiak Mojmír, Magerčiaková Sofia Karmen, Nahálka Denis, Oravec Štefan (Liptovské Kľačany), Oško Ján, Šroba Štefan, Tomčík Peter (Svätý Kríž), Urbanová Alena, Vozárik Marian (Dúbrava), Vrbenský Štefan, Vyšňan Ľubomír

ĎAKUJEME!

Mgr. Mária Kubíková,
predsedníčka MS SČK v Ľubeli

RODNÁ HRUDA

Som tu, uložený ako hrudka v pozemkovej
mape svojich predkov
a viem ako tu vonia čerstvá brázda
aj tie orechy z tej pôdy, čo pluh vyoral,
ako vonia pokosená mládza
či obilie pod kosou s hrabkom ako líha.

Ako ťažko sa suší ďatelina
a poznám ako kravám chutí.

Aká upotená je práca okolo dorobenia
švábky
a ako po nej chutí doma upečený chlieb.

Maj pokoru, pýchu zahoď
a pokloň sa tej zemi, veď si jej
a určite ťa bude chcieť.

JUDr. Branislav Kubík – Ondrík,
február 2020

GUSTIÓZNE ČÍTANIE POKRAČUJE AJ TENTO ROK

Hneď po novom roku, na trojkráľový sviatok, Peter Gustáv Hrbatý odštartoval pokračovanie úspešného projektu v Kaviarni Júlia.

Privítal svojho spolužiaka z vysokej školy Jána Jendrichovského, hudobného pedagóga, divadelníka a multiinštrumentalistu zo Starej Ľubovne a Vincenta Urbana, divadelníka, režiséra a herca z našej obce.

Autorská dvojica P. G. Hrbatý a J. Jendrichovský napísala a inscenovala v Prešove približne 30 divadelných hier. Jedna z nich je aj Via noche – Ave Rex o putovaní troch kráľov do Betlehema. Počas večera čítali protagonisti práve tento scenár. Gašpar, Melichar a Baltazár ožili presne na Trojkráľový večer. Rozhovory nielen o divadle popretkávali vianočnými piesňami a zážitkami, ktoré hercov stretli na divadelných doskách.

Druhé tohtoročné stretnutie prebehlo počas volebného večera. P. G. Hrbatý a Jakub Gejdoš nám ho spríjemnili zhudobnenými textami od Štúrovcov. Hneď v úvode zaznela od Peťa myšlienka: „Ak je politika umením vládnuť a spravovať štát, tak v súčasnosti vnímam iba dva problémy s týmto umením spojené. Prvý problém je, že stále existujú ľudia, ktorí sa o politiku nezaujímajú. Druhý je, že týchto ľudí nazývame politikmi.“ Čítali sa texty, ktoré sú nadčasové. Zazneli úryvky od veľkých mysliteľov: Aristotela, Machiavelliho, Kanta a Dołęga-Mostowicza.

Aj počas karantény Peťo tvorí a uverejňuje edukačné videá o Veľkej francúzskej revolúcii, nájdete ich na YouTube a veríme, že vo vianočnom čísle nám predstaví svoju novú knihu.

Hoci sa v Kaviarni Júlia stretáva zvyčajne to isté publikum, sme radi, že v tejto komornej atmosfére môžeme diskutovať o zaujímavých témach, ktoré oživia výborné hudobné čísla. Vždy sa nesmierne tešíme, čo Peťo prinesie a veríme, že táto milá aktivita bude aj naďalej pokračovať.

-em-

PRVÁ POMOC PRI POHRYZNUTÍ HADOM

Realita posledných týždňov nás viac než inokedy láka k pobytu v prírode. Okrem iných nástrah je s ním spojené aj riziko pohryznutia hadom, preto je dobré vedieť, ako postupovať v tomto prípade pri poskytovaní prvej pomoci.

V našich podmienkach sa v prírode vyskytuje jediný jedovatý had, a to vretenica severná, ktorej pohryznutie je zriedkavo smrteľné. Riziko ale predstavujú exotické hady, zvyčajne chované v teráriách, tieto však majú k dispozícii špecifické antidotá – protilátky proti hadiemu jedu použiteľné v prípade pohryznutia hadom.

Vretenica severná – jediný jedovatý had voľne žijúci v prírode na Slovensku (zdroj: http://www.ntic.sk/ntic.php?adr=hady3)

Príznaky pohryznutia hadom:

- dve bodné rany od hadích zubov,
- opuch, bolesť, začervenanie postihnutého miesta,
- napínanie na vracanie, nadmerné slinenie a potenie,
- poruchy zraku, dýchania, vedomia alebo krvného obehu.

Vzhľad rany po pohryznutí hadom (zdroj: www.amikamoda.ru)

Prvá pomoc:

- postihnutého upokojíme, vysvetlíme mu, že si musí ľahnúť a čo najmenej sa hýbať,
- chránime sa gumenými rukavicami a sprístupníme celú ranu odstránením odevu,
- ranu a jej okolie opláchneme čistou vodou a priložíme jednoduchý krycí obväz,
- poranenú končatinu znehybníme,
- privoláme lekársku pomoc,
- urobíme protišokové opatrenia (zabezpečenie ticha a pokoja, zabezpečenie tepla prikrytím dekou alebo odevom, zabezpečenie tekutín – pri napínaní na vracanie iba zvlhčovanie ústnej dutiny, zabezpečenie vhodnej polohy aj s ohľadom na zmiernenie bolesti),
- upokojujeme postihnutého a kontrolujeme jeho životné funkcie.

Zdroj: Köpl, J.: Všeobecné zásady prvej pomoci a fyziologické poznámky. Bratislava: Slovenský Červený kríž, 2004.

-mm-

ĽUBEĽA, CHOTÁRNE NÁZVY, BOLO-NEBOLO...

Životy ľudí, premena krajiny, práca a spoločenské dianie tvoria históriu krajín, miest a obcí. Na Slovensku, a najmä vo vidieckom prostredí, bol život človeka spojený predovšetkým s poľnohospodárstvom, a teda s pôdou. Bežný človek vlastnil menší či väčší kúsok zeme, poprípade tí bohatší a šťastnejší nejaké jutrá, hektár, lán. Podľa vlastníka, polohy, vzhľadu, kvality pôdy dávali jednotlivým parcelám chotára názvy.

Začnime severnou dominantou obce **Vrhájom,** s nadmorskou výškou 680 metrov, oficiálne na mapách ***Vrch hája.*** Územia patriace k dedine prv nazývali chotár. A tak polia, ktoré boli ďalej od dediny, dostali meno **Odchotárna.** Sú to terajšie pastviny, hore do kopca nad bývalým krmešianskym kravínom. Áno, aj tieto strmé plochy boli obrábané, ešte teraz tam vidno pozdĺžne hrby ako pozostatky medzí. Pre mladších: medze boli hranice medzi jednotlivými parcelami, ktoré sa neorali, aby boli viditeľné a aby sa majitelia nehádali. Ľudia spomínajú, že kravský alebo konský záprah oral len smerom dole, lebo hore nevládal ťahať pluh.

Ďalej smerom k Ľubeli je **Kráľovianbok** deliaci sa na **Stráne a Tešle.** Tieto pomenovania sú už prakticky zabudnuté, našli sa len na starých mapách. A starý je aj význam slova tešle, regionálne tak nazývali topor alebo presnejšie širokú rovnú sekeru na tesanie dreva. Naši predkovia dosť často na večerných posiedkach rozprávali, že v týchto miestach, dolu pri vode, vídavali vodníka. Vraj vykrikoval na ľudí, najmä na ženy, idúcich po chodníku. Aj teraz sa jedno močaristé zákutie volá **Močiliakova kutina.** Chodník bol hodne využívaný, lebo ešte aj po vojne sa na vlak do Vlašiek chodilo peši.

Pri ceste č.18 sú **Seliská.** Kedysi pred storočiami tam vraj bola usadlosť, selo, preto toto pomenovanie. V minulosti, ešte pred veľkoplošným používaním umelých hnojív a pesticídov, sa tam pri orbe dali nájsť sladkasté „zemné orechy". Aj napriek hľadaniu na internete doteraz neviem, čo to vlastne bolo za rastlinu. Túto lokalitu v polovici vrchu delila cesta na sprístupnenie prác na strmých poliach.

Na druhej strane Vrhája pri **Sihôtke** je **Štálik,** vyššie, kde bola donedávna svrčina **Husle a Nadhusle,** ďalej **Hrobľa a Za hrobľou.** Boli roky, keď sa v týchto miestach dali huby šampióny doslova kosiť. Štálik dokazuje vplyv nemčiny na náš jazyk, kde štál značí senník, letná maštaľ, asi využívaný v tých miestach hospodármi zo Sihôtky. Hrobľa je nevýrazný tiahnúci sa vŕšok od Dúbravky hore, tak trochu pripomínajúci zaoblený hrob.

Ďalej smerom na Fiačice sú **Rybníky, Nadrybníky a Kameničník.** Rybníky, pred rokmi v zime pre deti najstrmšia zjazdovka. Pustiť sa na drevených lyžiach zhora od borovice, s viazaním kandahár, šúsom, teda rovno dolu ku vode znamenalo, ako sa hovorí, smrť v očiach a niečo v gatiach. Kameničník, čudná ťažko prístupná úžľabina, asi vypracovaná storočiami prameňom studničky, teraz len pasená kravami, bola za bývalého JRD obrábaná na seno a kopy sena boli dolu k odvozu sťahované koňmi, ktoré často ovládali prázdninoví brigádnici zo ZDŠ, čiže najviac pätnásťroční chlapci. Celá táto stráň bola nedávno vyčistená od náletov tŕniek a šípiek, zostala len jedna vŕba a jedna fotogenická storočná borovica a čas ukáže, či to pomôže aj faune, predtým tam boli vidavané aj diviaky.

Hore na vrchu je legendárny **Háj,** kedysi plný húb, smokvíc, malinčia a červených smrekov. Po revolúcii stromy vyváľal vietor, májčatá boli vyrúbané, ale všetko bolo aj nanovo vysadené. Upozornenie: V marci videli na hranici Hája a Kameničníka naraz štyri dospelé medvede.

Pozrime sa aj na Zemiansku, čiže maďarsky Nyemes alebo hovorovo Jamešiansku časť ľubeľského chotára. Je o niečo menší. Zaberá priestor najmä na severozápad od Ľubele a celý ľavý bok na ceste do Krmeša. Tento bok sa delí na **Nižné, Stredné a Vyšné Ondrejovie.** Pôvod takéto konkrétneho pomenovania nie je úplne jasný. Ale možno pochádza už z 13. storočia, keď pri zakladaní usadlostí králi obdarovávali svojich priaznivcov pozemkami, vznikali obce ako Ľubeľa, Krmeš a na uhorskom tróne vtedy sedel, okrem iných, aj kráľ Ondrej III. Známejšie je,že tu letné búrky boli ozaj silné a blesky bili do zeme, najmä v strednej časti veľmi často. Predkovia to dávali do súvislosti s ukrytým pokladom z neďalekého už zaniknutého hradiska, ktoré vraj niekedy stálo nad terajším krmešianskym cintorínom.

Hore na vrchole kopca pred **Borievčím** je vrchol s výškou 678 metrov, volajúci sa pre ľudí dosť neznámym menom **Lovisko.** Smerom k Ľubeli je **Bôčik, Kopanice** a pri osemnástke sú **Polovice.** Smerom na Malatíny tri úžľabiny nazývané **Jarky,** so studničkou, ktorá bola kedysi využívaná aj po-

cestnými, lebo tade viedli chodníky do Ľupče. Nižšie na Malatíny boli polia nazývané **Po plote,** ďalej **Rovienka** a dolu až k potoku Malatínka **Hliniská.**

Na terajšej križovatke ciest je legendárny **Guľovec,** takmer už zabudnuté pomenovanie, pretože každý hovorí Rázcestie. Kedysi bol Guľovec s niekoľkými stromami, veľkou smutnou vŕbou, stromoradím jabloní, prudkým spádom dobre udržiavanej cesty ,mimochodom každý meter cesty mal pred rokmi svojho konkrétneho cestára, nemým svedkom randenia ľubeľskej omladiny.

Za kaplnkou pri terajšej ceste boli **Dlhé,** za terajšími domami **Záhumnie.** Od **Hôrky,** smerom na západ, za asfaltovou poľnou cestou je lokalita Pod stráňou. V súčastnosti sú to pasienky pre ovce a kravy. Najmä v nižších častiach pri potoku, kde kedysi chlapci lovili raky, sa nachádzajú porastom zarastené travertínové polia. Voda vytekajúca z prameňov je trochu železitá a je predpoklad, že v hĺbke je nejaké ložisko minerálnej vody. Teraz už takmer neviditeľná, je jedna travertínová kopa, v ktorej si vyhrabávali jazvece nory, ale ako to už chodí, ľudia ich vydymovali a vyháňali s pomocou psov a dokonca strieľali pre loj.

Chotár v tejto časti končí hraničnou vyvýšeninou **Zádiel.** Ešte za Rakúsko-Uhorska boli na západnej strane chotára vysadené háje, slúžili ako vetrolamy a zachytávače dažďa. Poväčšine už boli vyťaté, zvyšky sú v malatínskom katastri.

Za Teichnerovie pozemkami, nad Ovocinárskou záhradou sú ešte **Ratajky.** Na prvé počutie nepochopiteľný názov. Ale aj tu sa prejavilo niekoľko storočí spolužitia s Maďarmi. V maďarčine rataj značí oráč, čiže po slovensky oráčiny. Tu prekvapujúco v tejto časti končí náš chotár. Obytné bytovky, Lazy a terajšie jahodoviská už patria do kľačianskeho katastra.

Ďalšiu časť chotára si pripomenieme v pokračovaní. Dozvieme sa, kde boli pochované naše obete španielskej chrípky, kde strašili svetlonosy, čo sa zvyklo pokarkať a podobne.

Takže aj vŕšky, lúky, polia majú svoju históriu. Možno práve teraz je doba nevyrážať do sveta, ale poobzerať sa po svojom okolí. Asi pred dvadsiatimi rokmi robili turisti akciu po hájoch okolo Ľubele. Zišlo by sa to zopakovať.

Ing. Ján Švec

POVEDZME TO PO ĽUBEĽSKY

Háby- oblečenie, mužský oblek
Haltuvať, zhaltuvať- upozorniť niekoho, zastaviť niekoho v nejakej činnosti
Háveď- skupina ľudí s nevhodným správaním, banda
Het, heta- preč, doprava
Hmyzľavý- nepríjemný, urážlivý, podráždený
Hoctorý- hociktorý
Huňa- mužský kabát z hrubého súkna alebo ovčej kožušiny
Huňatý- chlpatý, majúci hustú srsť
Hybaj- poď
Hyd- domáce úžitkové vtáctvo, chované zvieratá, banda
Chajda- stará chalupa, chatrč, drevenica
Chliev- miesto pre ošípané alebo iné domáce zvieratá
Chrapčať- vydávať zvuk ako pri lámaní, praskať
Chriašť, chriašteľ- niečo nevydarené, nevyrastené (napr. rastlina)
Kamizeľ, kamizlík- krátky kabát bez rukávov, vesta, súčasť ľudového odevu
Kaplinka- kaplnka
Kastról, kastrón- hrniec, kuchynská nádoba okrúhleho tvaru s uchami plytšia ako hrniec
Káva s gruntom- turecká káva
Kávový – hnedý
Klid- pokoj
Kliďas- pokojný človek
Kotál- kotol
Koterec- klietka napr. pre psa, priehradkou oddelené miesto pre zvieratá v maštali
Kotŕčka- zle upravený podstavec
Krielo- krídlo
Krpáň- malý človek

-mm-

ÚSPEŠNÚ SEZÓNU OSTK ĽUBEĽA PRERUŠIL VÍRUS...

V sezóne 2019/20 reprezentovalo náš klub v štyroch družstvách mužov 20 aktívnych hráčov. Sezóna bola takmer na konci, keď ju zastavil zákerný vírus. A tak je jej hodnotenie trošku zvláštne, lebo veci sa ešte môžu mierne zmeniť, ak však bude vôbec možné v súťažiach pokračovať. Uvidíme...

Najlepšie z našich družstiev sa darilo A-čku, ktoré sa v 5. lige takmer celú sezónu pohybovalo na medailových pozíciách. Už pred poslednými dvomi kolami sme si zaistili výborné druhé miesto, zaručujúce baráž o 4. ligu. Našu snahu však nezastavil herne lepší súper, ale pandémia, ktorá ochromila život nielen na športoviskách. O osude súťaží sa rozhodne v nasledujúcom období, tak uvidíme, či budeme mať šancu zabojovať o vytúžený postup do 4. ligy.

B-čko sa v 6. lige pohybovalo v strede tabuľky, pričom jeho najväčším problémom bola nevyrovnanosť výkonov. Dokázali totiž poraziť (nielen) prvé družstvo v súťaži, ale tiež prehrať aj s družstvami, ktoré sú za ním. Keďže v 6. lige je len 9 účastníkov, ako jediné z našich mužstiev svoju súťaž riadne dokončilo a skončilo na 6. mieste.

C-čko sa v 1. triede pohybovalo medzi 7. - 9. miestom, pričom doplatilo na to, že jeho zostava sa musela prispôsobiť potrebám vyššie spomínaných družstiev nášho klubu. Preto aj jeho výsledky záviseli od momentálnej zostavy.

Posledné z našich družstiev D-čko bojovalo v 2. triede o 10. miesto. V tomto družstve hrávali takmer výhradne mladší hráči, ktorí stále získavajú skúsenosti a dosiahnuté výsledky v tomto prípade nie sú prvoradé. Sme však radi, že ich stolný tenis baví a progres je vidieť nielen na tréningoch.

Snahou klubu je obnoviť aj prácu s mládežou. V spolupráci so základnou školou chceme od nového školského roka rozbehnúť krúžok stolného tenisu, kde by sme sa osobne venovali záujemcom o tento šport. Ale ani dovtedy sme nechceli zaháľať a už počas prebiehajúcej sezóny mali mladí záujemcovia možnosť 1-krát do týždňa vždy pred oficiálnym tréningom klubu prísť do telocvične a počas približne dvoch hodín si zahrať len tak medzi sebou, alebo potrénovať základné údery s niektorým z hráčov či s automatickým robotom. Zatiaľ bol záujem mládeže o túto aktivitu veľký a prevyšoval aj naše pôvodné očakávanie. Uvidíme však, či bude mať trvalejší charakter.

Dňa 26. 1. 2020 sa v telocvični ZŠ a MŠ Ľubeľa uskutočnili Majstrovstvá okresu Liptovský Mikuláš v stolnom tenise jednotlivcov, ktoré z poverenia Okresného stolnotenisového zväzu usporiadal domáci Obecný stolnotenisový klub Ľubeľa. Záujem hráčov z jednotlivých klubov a oddielov nášho okresu o turnaj bol nadštandardný a zodpovedal jeho významu. Na podujatí sa zúčastnilo 46 hráčov z dvanástich klubov nášho okresu: Dúbrava, Iľanovo, Liptovský Ján, ŠK-ST Liptovský Mikuláš, VITALIT Liptovský Hrádok, Ľubeľa, Nižná Boca, Partizánska Ľupča, Podtureň, Smrečany-Žiar, Východná a Závažná Poruba. Turnaj otvoril predseda domáceho klubu Dušan Hrnčiar. Hráčom sa potom prihovoril aj starosta obce Erik Gemzický. Súťažilo sa v dvoch kategóriách – dvojhra a štvorhra mužov. V dvojhre sa najprv hralo skupinovým systémom, kde z každej skupiny postúpili dvaja najlepší do vyraďovacej

fázy. Hoci sa na turnaji stretli hráči s rôznou výkonnosťou od 3. ligy až po tú najnižšiu súťaž, o prekvapenia a zaváhania favoritov nebola núdza. Do finále sa však napokon dostali dvaja najvyššie nasadení hráči, zhodou okolností kluboví spoluhráči z VITALIT- u Liptovský Hrádok. V ňom si lepšie počínal a jeho víťazom sa stal Filip Kollárik, ktorý tak získal titul Majster okresu za rok 2020. Na druhom mieste sa umiestnil porazený finalista Milan Jurkovič mladší. O tretie miesto bojovali porazení semifinalisti Miroslav Volaj z Východnej a Dušan Hrnčiar z Ľubele. Z tohto súboja vyšiel lepšie M. Volaj, ktorý tak obsadil tretie miesto a nepopulárne štvrté miesto zostalo D. Hrnčiarovi.

Vo štvorhre sa hralo systémom na dve prehry a tu bolo zaujímavých výsledkov a prekvapení ešte viac. Napriek tomu však aj túto časť najlepšie zvládla najvyššie nasadená dvojica z VITALIT- u Liptovský Hrádok Filip Kollárik/Milan Jurkovič, ktorí ako jediní prešli turnajom bez prehry. Na druhom mieste skončili na radosť domácich organizátorov Dušan Hrnčiar/Branislav Oravec z Ľubele a na treťom mieste sa umiestnila dvojica Ján Toman/Miroslav Moravčík z Východnej.

Ing. Dušan Hrnčiar, Ing. Branislav Oravec

POSOLSTVO OD SENIOROV DNEŠNEJ DOBY

Človek, ktorý sa dostane do seniorského veku, sa na tomto svete motá už niekoľko desaťročí. Má za sebou dlhú cestu prekážok a nerovností. Naša generácia sa rodila do krásnej, no vojnou zničenej krajiny. Napriek veľkej materiálnej biede sme prežili krásne detstvo. Pracovití slovenskí ľudia obnovili život na povojnovom zhorenisku. Myslím si, že aj my sme zvládli náš produktívny vek so cťou. Dnes sú z nás seniori so všetkým, čo k tomu patrí. Na začiatku sme si po celoživotnej práci oddýchli, postupne sa v nás prihlásilo rozpačité ticho a abstinenčné príznaky závislosti na práci...To nás už nikto nebude potrebovať? Ako máme ďalej žiť?? A tu prichádza naše posolstvo: Nedovoľte, aby sme sa ponorili do smútku, sebaľútosti a nečinnosti. Snažme sa vidieť ľudí, ktorí nás majú radi: naše deti, vnúčatá, pravnúčatá, našich životných partnerov, ak ich ešte máme. Buďme k nim láskaví, milí a tolerantní. Pri pracovnom zaťažení sme na nich v mladosti nemali čas. Ak nám raz odídu, opravnú skúšku na naše správanie už nedostaneme. Do minulosti sa vraciame len ku krásnym spomienkam. Ak sme prežili životné telesné alebo duševné zranenia, snažíme sa zabudnúť a hlavne odpustiť ľuďom, ktorí nám ich spôsobili. Odpustenie oslobodzuje a potrebujeme ho všetci. Nikto z nás nie je dokonalý. Je tu náš čas, aby sme darovali pomoc a útechu ľuďom, ktorí sú slabší, ako my. Pomáhajme im nájsť stratený zmysel života. Spomeňme si na detstvo – kedy naše lúky a polia boli ozdobené spoločným spevom stareniek a starcov, dievčat a mládencov, strednej generácie a veselým džavotom rozšantených detí. Ľudská spolupatričnosť bola samozrejmosťou – vráťme ju do života naším príkladom. Rešpektujme zmeny, ktoré sa nám niekedy nepáčia – verme mladým ľuďom, oni sú múdri, poradia si. My im raďme s láskou len vtedy, keď nás o to požiadajú. Naše posolstvo končíme s vrúcnou prosbou o zdravie a silu do budúcich dní, o pokoru na prijatie problémov nášho veku, o dobré medziľudské vzťahy, o lásku našich blízkych a pokoj vo svete. Žime v radosti krásnu farebnú jeseň našich životov, veď je len naša.....

Marta Vyšňanová

EMMA MIKLÁŠOVÁ AKO ÚSPEŠNÁ ŠTUDENTKA LEAF ACADEMY

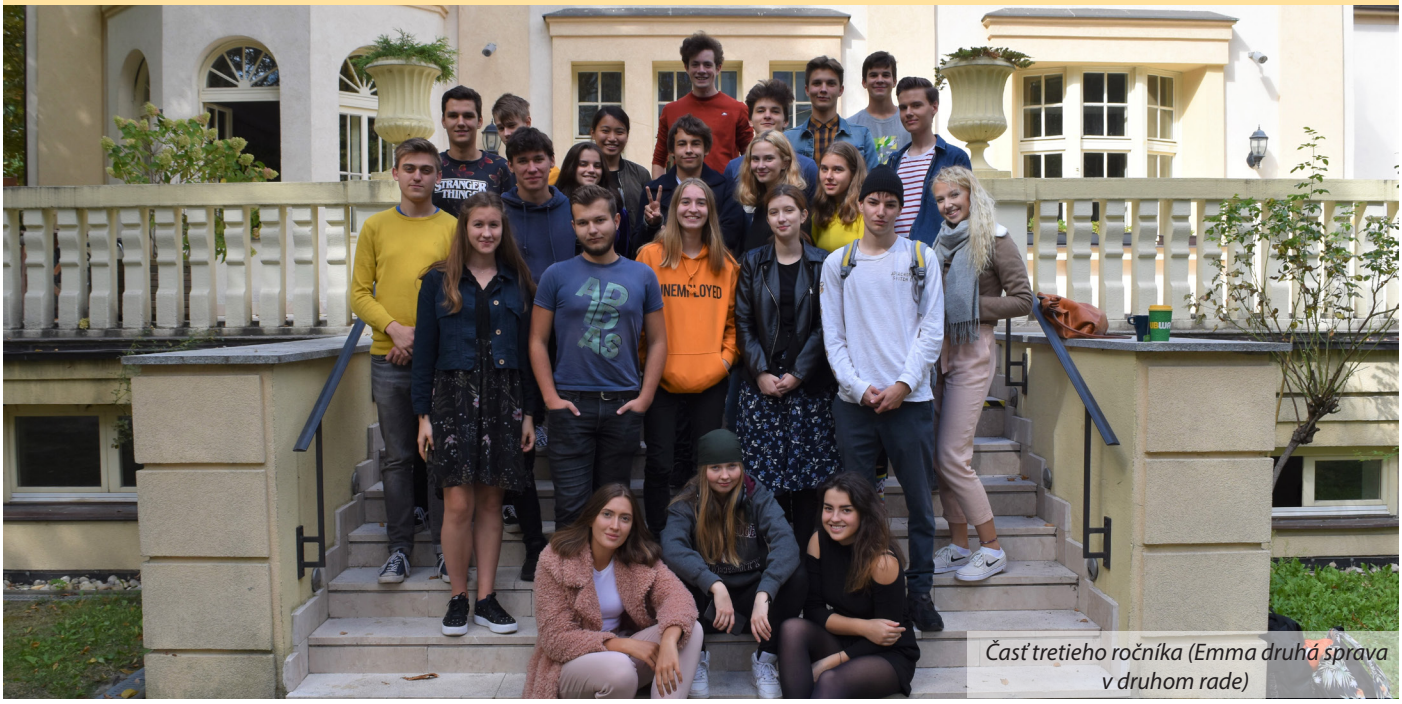

Časť tretieho ročníka (Emma druhá sprava v druhom rade)

O tejto mladej slečne sme už v našich obecných novinách pred časom písali ako o úspešnej hráčke šachu. Tento článok bude Emmu charakterizovať ako poslucháčku 3. ročníka prestížnej LEAF Academy. Ide o medzinárodnú internátnu strednú školu v Bratislave, ktorej poslaním je poskytovať vzdelanie na svetovej úrovni aktívnym študentom vo veku 14 – 19 rokov zo stredoeurópskeho regiónu a aj mimo neho, bez ohľadu na ich sociálno-ekonomické zázemie.

Učebné osnovy LEAF Academy v sebe spájajú akademické kurzy, ktoré pripravujú študentov na získanie medzinárodne uznávaného diplomu AP International Diploma alebo AP Capstone Diploma s vlastnými LEAF Academy kurzami, ktoré sa zameriavajú na rozvoj leadershipu, hodnôt a charakteru. Učebné osnovy počas celého štúdia sú okrem iného zamerané na získanie praktických zručností. Študenti uplatňujú všetko, čo sa naučili, na skutočných projektoch v spolupráci s partnermi školy.

Prečo si sa rozhodla pre štúdium na LEAF Academy? Asi nebolo ľahké v takom mladom veku rozhodnúť sa pre štúdium na zahraničnej škole v našom hlavnom meste…

Chcela som od svojho vzdelania viac ako len memorovanie informácií. Taktiež som v lete 2015 bola na letnom tábore od organizácie LEAF, kde nám predstavili myšlienku LEAF Academy a mala som možnosť vidieť ako LEAF funguje. Následne som sa zúčastnila viacerých akcií LEAFu, ktoré sa mi veľmi páčili, a tak som sa rozhodla prihlásiť.

Bolo ťažké absolvovať prijímacie skúšky tak, aby Ťa prijali na štúdium? Ako „prijímačky" prebiehali?

Moje prijímačky boli trochu kratšie ako sú momentálne, keďže ma v LEAFe už poznali. Najskôr som vyplnila online prihlášku, po ktorej nasledovali IQ a EQ testy. Posledným krokom bol pohovor s riaditeľom školy. Teraz už prijímací proces vyzerá inak, keďže sa hlási viac ľudí ako predtým. Nebolo to až také náročné, ale čakala som na rozhodnutie dlhšie, pretože som sa hlásila o rok skôr.

Koľko uchádzačov sa na štúdium hlásilo a koľkých z nich prijali?

Neviem presne, koľko ľudí sa hlásilo, ale do mojej triedy nastupovalo okolo 17 žiakov.

Ako zvládaš súbežné štúdium na LEAF Academy a na Evanjelickom gymnáziu J. Tranovského v Liptovskom Mikuláši, lebo zrejme si ešte stále aj riadnou študentkou gymnázia?

Dva roky som robila komisionálne skúšky zo slovenčiny, ale tento rok som sa rozhodla štúdium ukončiť, čiže nebudem mať slovenskú maturitu. Na LEAF Academy sa robia maturitné AP skúšky totiž aj v treťom ročníku, čiže som bola dosť vyťažená. LEAF Academy zakončím s americkou maturitou.

Ako dlho budeš ešte na LEAF Academy študovať?

Momentálne dokončujem tretí ročník a školu ukončím v júni 2021.

V čom je štúdium na LEAF Academy špecifické? Aké sú jeho pozitívne a negatívne stránky? Koľko Vás je v ročníku, triede, krúžku a ako prebieha výučba?

Štúdium je špecifické svojím formátom, ktorý zahŕňa veľa diskusií a interaktívnych prvkov. Taktiež vidím rozdiel vo vzťahu s učiteľmi, ktorí sú veľmi priateľskí a nevnímame ich ako autoritu, ale skôr ako rovnocenných. Jedno veľké pozitívum je určite sloboda vo výbere predmetov, keďže som si už v tomto ročníku mohla vybrať, čomu sa budem venovať. Na druhej strane mám pocit, že v niektorých predmetoch, najmä prírodných vedách či matematike, nemám také základy ako študenti na gymnáziu. Naša škola sa sústredí na učenie schopností viac ako konkrétnych informácií, čo môže byť aj pozitívum aj negatívum. Ďalšie pozitívum je určite množstvo mimoškolských aktivít a príležitostí na rozvoj, ktoré popri škole môžeme robiť. V ročníku je nás približne 35, keďže tento rok sa k nám pridali študenti dvojročného štúdia. Na každom predmete je nás iný počet, nemáme triedy ani triednych učiteľov, ale sme rozdelení podľa záujmov spolu so štvrtákmi. Na psychológii je nás napríklad 10, ale na dejinách umenia sme len štyria.

Ako by si opísala rozdiely medzi štúdiom na LEAF Academy a na gymnáziu?

Na LEAF Academy je veľký dôraz na nezávislosť a veľa samoštúdia, keďže väčšina študentov má o vzdelanie veľký záujem. Taktiež je tam omnoho viac príležitostí a aktivít, ktoré škola ponúka, a väčší výber predmetov. Neučíme sa v klasických laviciach, ale skôr sedíme v tvare písmena U, aby sme mohli diskutovať všetci. Naše hodiny sú dlhšie, 60 až 90 minút, ale je ich menej a začíname aj končíme školu neskôr. Jeden veľký rozdiel je aj bývanie na internáte, kde bývame všetci, dokonca aj viacero učiteľov.

Ako často chodievaš domov na Liptov?

Snažím sa chodiť domov približne raz za tri týždne a na prázdniny, ktoré sú u nás dlhšie ako na bežných školách. Mám však veľa aktivít a úloh, ktoré robím aj cez víkendy. Momentálne som doma už takmer tri mesiace kvôli pandémii.

Čo by si odkázala tým, ktorí uvažujú nad štúdiom na LEAF Academy?

Štúdium na LEAF Academy je veľmi náročné, časovo aj akademicky, preto je dobré si premyslieť, či to je pre nich prvá priorita. Odporúčam hlásiť sa najmä ľuďom, ktorí sa radi učia a rozvíjajú aj mimo školy a nevadí im bývať na internáte.

Aké sú Tvoje plány do budúcnosti – po ukončení štúdia na LEAF Academy? Čomu by si sa chcela venovať?

Plánujem hlásiť sa na univerzity v USA a Veľkej Británii. Chcela by som študovať psychológiu spojenú so sociológiou, kriminalistikou alebo dejinami umenia. Po univerzite by som sa chcela venovať výskumu vo forenznej psychológii alebo práci v neziskovej organizácii či inštitúcii.

Venuješ sa ešte šachu, v rámci ktorého si dosiahla pekné úspechy, resp. výsledky?

Bohužiaľ, šachu sa už nevenujem na súťažnej úrovni, keďže nemám veľa času popri škole a iných aktivitách. Organizujem však na škole turnaj, ktorý je skôr pre zábavu. Popri škole organizujem podujatia, ako napríklad TEDxYouth@Bratislava a mám viacero pozícií v rámci školy a na internáte. Taktiež „dobrovoľničím" vo viacerých neziskových organizáciách.

Ďakujeme za rozhovor a prajeme veľa úspechov!

-mm-

Organizačný tím TEDxYouth@Bratislava - konferencia pre viac ako 400 študentov (Emma štvrtá zľava)

UPOZORNENIE NA POVINNOSŤ UDRŽIAVAŤ POZEMKY V ČISTOTE

Vážení spoluobčania, chcem vám dať do pozornosti povinnosť, ktorá vyplýva zo Zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy (§ 3 ods. 1 písm. b)) a tiež znenie § 127 Občianskeho zákonníka. Z uvedených zákonov vyplýva, že každý vlastník, nájomca alebo správca pôdy je povinný pozemky udržiavať v čistote a to väčšinou pravidelným kosením, aby sa tak predchádzalo výskytu a šíreniu burín na neobrábaných pozemkoch.

Ing. Erik Gemzický, PhD.
starosta obce

ilustračný obrázok

ilustračný obrázok

ĽUBEĽSKÉ NOVINY – informačný občasník pre občanov. XIII. ročník. Vydáva: obec Ľubeľa, Ľubeľa 346, 032 14. IČO: 00 315 567. Tel.: 044/5593246, email: lubela@lubela.sk, web: www.lubela.sk. Redakčná rada: PhDr. Mgr. Mariana Magerčiaková, PhD. (predsedníčka redakčnej rady), Ing. Erik Gemzický, PhD., Mgr. Jana Mlynarčíková, Mgr. Peter G. Hrbatý, Ing. Stanislav Morong, PhD., Mgr. Erika Miklášová. Vydavateľ nezodpovedá za obsah reklamy a inzercie. Evidenčné číslo v MK SR: EV 5454/16. ISSN: 2453-9791. Vytlačil: REPROservis v náklade 450 výtlačkov. Distribúcia vlastná. Vydanie: júl 2020.